BÍLOVICKÝ ZPRAVODAJ

03 2020

září 2020 | vydává Zastupitelstvo obce Bílovice nad Svitavou

ZPÁTKY DO ŠKOLY

KDO JE AUTOREM LIŠKY BYSTROUŠKY?

NA KOLE OKOLÍM BÍLOVIC

TÉMA

ČAS PLNÝ ZMĚN

NEOBYČEJNÝ ROK 2020

REDAKČNÍ SLOUPEK

Naši milí čtenáři,

kalendářní léto je za námi, věřím, že jste si ho do sytosti užili. Pravda, všechno je v tomto roce trochu jinak, ale tak to prostě musíme přijmout. Meteorologové hodnotí letošní léto jako obvyklé a typické pro místa ležící v mírném severním pásu. Naše podnebí nám nadělilo počasí, které k létu patří, slunečné dny s bouřkami i kroupami, tropická vedra, dny šedivé i větrné. Určitě jste si všimli, že si příroda podržela zelenou barvu, na rozdíl od té slámové, kterou jsme byli zvyklí v posledních letech vídat už od konce července. Počasí a letošní léto? Určitě jste, stejně jako já, slyšeli „zaručené" argumenty (o kterých nelze pochybovat!), čím bylo letošní léto ovlivněno. Světová pandemie koronaviru rovná se drastické omezení letecké dopravy a?, počasí se najednou umoudřilo. Omezení výroby a dopravy a opět jasný důsledek – čistý vzduch bez smogu. Trochu se zdráhám uvěřit, že je tomu právě tak, ale nechme to raději odborníkům.

Jsem dílem svého života zahrádkář, jak já se letos snažil, i času jsem měl více. Mráz v nepravý čas, plísně, mšice, padlí a další havěť, a pak také samozřejmě „španělé" se postarali o to, že si budu muset počkat na další rok. Nežehrám, určitě zas bude líp.

Kolik řečí už jsme vyslechli o změně klimatu. Víme zcela spolehlivě, co udělat, abychom těmto změnám zabránili nebo je alespoň dokázali zpomalit. Zkrátka, jak jít přírodě a klimatu naproti. Jak zadržet vodu a tak dále. Těch projektů a diskuzí. Líbil se mi docela jeden výrok, který někdo utrousil jen tak mimoděk. Příroda už ty řeči nemohla dál poslouchat, a tak nám raději pro letošní léto poslala dostatek dešťových srážek.

Na jiném místě zpravodaje se zmiňujeme o tom, jak většina z vás trávila letošní dovolenou. Váš ohlas byl mimořádný, i když náš průzkum byla spíše prostá zvědavost, nekladli jsme si za cíl získat žádné zásadní statistické údaje. Z vašich odpovědí jednoznačně vyplývá, že většina z nás trávila dovolenou v České republice. Bylo to samozřejmě dáno současnou situací, kdy se stále ještě potýkáme s nástrahami, které nám připravila pandemie koronaviru. Ale je to krásný poznatek, krásný proto, že naše země je krásná.

Setkáváme se od vás s příznivými ohlasy na obsahovou orientaci zpravodaje, kdy vedle informací o tom, co se děje v obci, zařazujeme příspěvky, které mají společné téma. Můžeme slíbit, že budeme i nadále ve výběru zajímavých témat pokračovat. Byli bychom však velmi rádi, kdybychom od vás dostávali návrhy, která témata zpracovat, co byste si se zájmem přečetli. Možná máte zpracované nápady doma a můžete je do zpravodaje nabídnout.

Pravdou je, že když jsme v redakční radě přemýšleli, jaké bude hlavní téma tohoto čísla, moc se nám nedařilo. A pak zazněl docela smysluplný argument, že takovým tématem je vlastně celý letošní rok, který je ozdoben magickým číslem 2020. Nejedná se o nějaké hodnocení ani závěrečné bilancování, máme ho ještě docela veliký kus před sebou, ale těch změn a novinek, které každodenně tento rok přináší, je opravdu hodně. Myslím, že si ho, tedy rok 2020, každý z nás bude pamatovat. Mnozí z nás přemýšlí o tom, co jsme ztratili, co jsme nemohli realizovat, nemluvě o dopadech závažných, které mění naše životy jinak, než jsme očekávali. Myslím si, že však přinesl i pozitivní věci života: zamyšlení nad smyslem našeho bytí, nad hodnotami, které jsou důležité, nad naším každodenním počínáním.

Meteorologové, o kterých už jsem se zmínil, slibují krásné babí léto, kéž bude jejich předpověď pravdivá. Ať se vám všechno daří. Krásné dny a dobré zprávy.

ZA REDAKCI BÍLOVICKÉHO ZPRAVODAJE PAVEL KOVÁČ

Čtvrtletník vydává Zastupitelstvo obce Bílovice nad Svitavou pod ev.č. MK ČR E 20441. **Redakce:** Pavel Kováč (šéfredaktor), Vendula Bartáková, Jan Horáček, Lenka Šeráková, Jana Skládanková, David Winter, Karla Hrabalová, Martin Šerák, Jan Lata **Sazba a grafika:** David Winter, dwgd.cz **E-mail:** zpravodaj@bilovicens.cz **Tisk:** Tiskárna Didot, spol. s r.o. **Foto na titulní straně** Zdeněk Adler **Uzávěrka** příštího čísla je 23. 11. 2020 **Toto číslo 3/2020** vyšlo 18. 9. 2020

Vážení přátelé,

je tu konec léta, doby prázdnin a dovolených, času, který věnujeme relaxaci, odpočinku, času, kdy si se svými nejbližšími užíváme radostí života. Věřím, že se vám všem podařilo prožít si letošní léto tak, jak jste si to představovali, i když nikdo z nás se nemohl vyhnout jistým omezením, která nám pandemie koronaviru přinesla.

Nejdříve k novým projektům, které jsme podávali na ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Celkem tři projekty byly schváleny a můžeme začít s jejich realizací. Je to výstavba multifunkčního hřiště ve vnitrobloku základní školy, zahájení prací očekáváme na konci letošního roku, dokončení stavby v příštím roce (8 milionů Kč). Dalším schváleným projektem je vybudování rozhledny v místech Na Vyhlídce (6 milionů Kč). V současné době předáváme celou dokumentaci dobrovolnému spolku Častnýř, který v našem mikroregionu pečuje o projekty sloužící občanům k volnočasovým aktivitám (cyklostezky, odpočívadla pro turisty a řada dalších). Každý ví, že přidělená dotace znamená samozřejmě také čerpání finančních prostředků z rozpočtu obce. V případě rozhledny uvažujeme o tom, že by na její stavbu mohli finančně přispět formou sponzorských darů přímo občané Bílovic nad Svitavou. Přemýšlíme zatím o způsobu provedení. Občan by si mohl například „koupit" schod, přesněji cedulku na schod se jménem dárce. Uvidíme, která forma bude nejvhodnější a pro naše občany nejatraktivnější, O podrobnostech vás budeme včas informovat. Třetím projektem, který byl ve schvalovacím řízení úspěšný, je výstavba pumptrackového hřiště (3,8 milionů Kč), které bude vybudováno na místě bývalé plynové kotelny nedaleko místa zvaného U hrušky. Jakmile se odstraní některé technické problémy (přeložení vedení vysokého napětí) a proběhne výběrové řízení, může se se stavbou začít – předpoklad je od března příštího roku. Obec financuje celkovou rekonstrukci hřiště minigolfu, které se nachází poblíž tenisových kurtů, přibydou tu i další atrakce ke zpestření sportovního vyžití (například lukostřelba), práce na obnově hřiště by měly skončit tak, aby areál mohl od jarních měsíců příštího roku sloužit svým

SLOVO STAROSTY

návštěvníkům. Nájemcem toho sportovního areálu bude CVČ Lužánky z Brna, které podle našeho názoru zajistí účelné využití toho místa pro sportovní vyžití našich občanů, ale i případných návštěvníků naší obce. V měsíci září očekáváme schválení dotace na vybudování nové požární zbrojnice v domě poblíž Obecní hospody. Tento projekt bude zahrnovat také prostory pro vybudování domu služeb, kde budou umístěni na jednom místě lékaři, ale i některé provozovny, které dosud v Bílovicích pro občany chybí. Pokud se vše podaří, mohlo by být do dvou let hotovo. O konečné realizaci parkoviště i dalších úpravách v okolí nádraží jsem vás informoval už v minulosti. Lze očekávat, že se dočkáme úspěšného dokončení už v příštím roce.

Nemá smysl předstírat, že epidemii koronaviru máme za sebou. Naopak to vypadá, že budeme ještě nějaký čas omezováni v některých činnostech svého života. Chtěl bych vás však ujistit, že už máme přece jen nějaké zkušenosti a pokud by se situace zhoršila, jsme připraveni řešit ji k vašemu prospěchu.

Za důležité považuji také další informace, které se týkají personální změny ve vedení obce. Na jiném místě zpravodaje si můžete přečíst důvody, které vedly místostarostu obce pana Martina Vozku k rozhodnutí uvolnit svoji funkci. Jeho rozhodnutí plně respektuji a současně mu chci poděkovat za veliký kus práce, kterou pro obec vykonal. Pan Martin Vozka i nadále zůstává v zastupitelstvu.

Chci na tomto místě také zmínit svoji kandidaturu do krajského zastupitelstva. Případný úspěch bych považoval především za možnost být u zdroje informací a dlouhodobých záměrů kraje, dále za možnost je přímo ovlivňovat, ale také možnost prezentovat naší obec nejen v rámci okresu, ale i celého Jihomoravského kraje. Samozřejmě zůstanu starostou Bílovic a nic se nezmění v mojí práci pro obec.

Vážení spoluobčané, přeji vám hodně zdraví, optimismu a víry, že nás čekají lepší časy.

MIROSLAV BOHÁČEK

OBSAH

Slovo starosty 2

Zpráva z jednání Rady Obce Bílovice nad Svitavou 4

Výpis usnesení z jednání Zastupitelstva Obce 5

Co v zápise nebylo aneb postřehy ze zasedání obecního zastupitelstva 5

Zpátky do školy. 6

Čas plný změn, neobyčejný rok 2020 7

Statistika nemusí být nuda 7

Koronavirus s námi zůstává 9

Dovolená 2020 vs. Covid 19 9

Změna ve vedení obce 10

Nezapomínáme na učitele, schopného manažera a milovníka anglického humoru 11

Změnila se role Sokola v životě naší obce? 12

Bílovická sokolovna. 15

Kdo je autorem Lišky Bystroušky? 16

Boj o kostel. Hybridní válka není nic nového. 18

Bílovický singulár. 19

Z Noci kostelů v Bílovicích nad Svitavou konané 12. 6. 2020 20

Lesní skřítci dali pirátské sbohem prázdninám a nalodili se do nového školního roku. 21

Den na táboře MANERE Kdo ovládne ostrov Tokoriki? 22

Novinky z Lišky 23

Čtenářské okénko. 23

Rozloučení a nová koordinátorka RC Žirafa. 24

Na kole okolím Bílovic 25

ZPRÁVA
Z JEDNÁNÍ RADY OBCE BÍLOVICE NAD SVITAVOU

JEDNÁNÍ | 20. 05. 2020

Rada obce neschválila

- prodej pozemku/parkovací místo p.č. 1181/248 o celkové výměře 12 m^2, v části Polanka, ulice Šebelova,
- uzavření veřejnoprávní smlouvy pro agendu přestupků s městem Šlapanice.

Rada obce schválila

- objednávku projektové dokumentace pro stavbu: „Veřejné osvětlení ul. Nad Tratí a Lesní" dle cenové nabídky předložené firmou Projekce Tóth s.r.o.,
- renovací minigolfu dle nabídky SVČ Liška, Lužánky, v celkové ceně do 160.000 Kč,
- kupní smlouvu, na dodávku 1 ks komunálního vozidla Bonetti FX 100 MOE6C 4x4 za cenu 1.997.989 Kč bez DPH s firmou HITL, s.r.o, s uvedenou nejnižší nabídkovou cenou.

JEDNÁNÍ | 03. 06. 2020

Rada obce schválila

- vzor Smlouvy o nájmu parkovacího stání v 1. PP bytového domu č.p. 962 na Husově ulici, záměr pronájmu je zveřejněn na úřední desce,
- opravu podlahy sálu KD (broušení, naolejování) firmou Trňák za cenu 505 Kč/m^2 + 1.800 Kč doprava bez DPH,
- účetní uzávěrku za rok 2019 společnosti Mlýnský ostrov s.r.o. a souhlasí s nevyplacením zisku společnosti,
- informaci o prázdninovém provozu Mateřské školy v období od 1.7.2020 do 31.8.2020,
- podání žádosti o dotaci na SFŽP, výzva 9/2019, na výsadbu ovocných stromů na pozemcích obce p.č.902/3 a 902/5, pozemky na Betlémě pod Andělovskými,
- zřízení přípravné třídy, tzv. nultého ročníku v Základní škole pro školní rok 2020–2021.

JEDNÁNÍ | 17. 06. 2020

Rada obce schválila

- Smlouvu SÚS JMK č. 728/2020, při přípravě stavby, při výběru zhotovitele stavebních prací a realizaci stavby „II/374 Bílovice nad Svitavou, sanace svahu", zhotovitel SÚS JMK,
- v souladu s §102 odst. 2 písm. p) zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, účetní závěrku základní školy a mateřské školy za rok 2019,
- umístění optických přípojek a vnitřních rozvodů v bytových domech na ulici Lesní 707, 708, 709, 710 a na ulici Šebelova.

JEDNÁNÍ | 01. 07. 2020

Rada obce schválila

- nového nájemce pro uvolněný malometrážní byt o velikosti 1+kk, č.b. 303 v DPS,
- zadání zakázky malého rozsahu dle směrnice č. 2/2017 na opravu místní komunikace ul. Husova-zatáčka dle PD,
- zřízení nového účtu Společenství vlastníků Vodárenská 700,
- stavbu „Bílovice n.S., přemístění TS Jednota" dle předložené PD investor E.ON Distribuce a.s.,
- záměr stavby „RD Bílovice nad Svitavou" na p.č. 308/10, 314/4, 364, Bílovice nad Svitavou,
- změnu stavby „Nástavba a přístavba RD na ulici Macharova č.p. 15" dle předložené PD.

JEDNÁNÍ | 29. 07. 2020

Rada obce schválila

- opravu fasády Kulturního domu v ul. Poděbradové vč. výměny okapových svodů,
- objednávku 100 ks knihy o Lišce Bystroušce u příležitosti 100 let ilustrátora Lolka,
- stavební záměr „Restaurace u Ševčíků" dle předložené PD,
- využití finančních prostředků kulturní komise ve výši do 20 tis. Kč na akci „Sousedské slavnosti",
- zařazení svého správního území do území působnosti MAS Moravský kras z.s. v období 2021–2027 a souhlasí s přípravou komunitně vedené integrované strategie území MAS Moravský kras z.s.,
- zadávací dokumentaci pro veřejnou zakázku malého rozsahu na stavební práce stavby „V 00490 – Vybudování areálu na pumptrack",
- dodatečné povolení staveb „Hospodářské budovy – chlévy, přístřešky, opěrné zdi, sklady č.p. 699" za podmínky, že množství chovaných zvířat bude jednoznačně a závazně omezeno na maximálně 3 ks prasat, 10 ks kačen a 10 párů chovných papoušků v jednom okamžiku.

JEDNÁNÍ | 12. 08. 2020

Rada obce schválila

- přijetí účelově určeného finančního daru od společnosti WOMEN FOR WOMEN, o.p.s. v rámci projektu obědy pro děti pro úhradu měsíčních záloh na obědové služby v období od 1. 9. 2020 do 30. 6. 2021 ve prospěch 7 nezletilých dětí, celková výše 41.570 Kč,
- umístění sídla „Spolku uživatelů vody Polanka", IČ 03179079 na adrese Těsnohlídkovo náměstí 1000, Bílovice,
- přijetí dotace ve výši 25.000 Kč z rozpočtu Jihomoravského kraje na realizaci projektu „31. Silvestrovský běh do schodů",
- dodavatele na veřejnou zakázku V 00474 – Měření úsekové a okamžité rychlosti v obci Bílovice nad Svitavou – nové vyhlášení, CAMEA Technology, a.s., IČO: 06230831 za nabídkovou cenu 1.440.000 Kč bez DPH.

MARTIN VOZKA

VÝPIS USNESENÍ

Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE

KONANÉHO DNE 15. 06. 2020, ZÁPIS Č. 9/2018-2022

Zveřejněna je zkrácená a upravená verze dokumentu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů v platném znění.

ZO schválilo program, zvolilo členy návrhové komise, ověřovatele a určilo zapisovatelku, místostarosta přečetl zprávu o činnosti rady obce, předsedové finančního a kontrolního výboru přečetli svoje zprávy.

ZO odložilo projednávání prodeje oddělené části z pozemku p. č. 1212/47 o celkové výměře 8 832 m^2, nově nazvané jako parcela č. 1212/52 o výměře 16 m^2 a prodeje pozemku p. č. st. 11/4 o celkové výměře 18 m^2, na ulici Husova obec Bílovice nad Svitavou.

ZO schválilo směnu pozemků p. č. 954/10 o výměře 250 m^2 a p. č. 1215/11 o výměře 58 m^2, ve vlastnictví obce Bílovice nad Svitavou, za pozemek p. č. 954/6 o výměře 546 m^2 nacházející se v k. ú. Bílovice nad Svitavou ve vlastnictví společnosti Grimaldi, spol. s r.o., to vše bez doplatku.

ZO schválilo zprávu o přezkumu hospodaření obce Bílovice nad Svitavou za rok 2019, Účetní závěrku za rok 2019 a Závěrečný účet obce za rok 2019, a to bez výhrad.

ZO schválilo převod nemovité věci – práva stavby zřízeného k pozemku p. č. 1226/18 o výměře 449 m^2, lesní pozemek, účel: stavba pro sport a rekreaci mezi obcí Bílovice nad Svitavou, z vlastnictví obce Bílovice nad Svitavou do vlastnictví svazku obcí Časnýř, a souhlasí tím, že obec Bílovice nad Svitavou postoupí obligační práva a povinnosti ze Smlouvy o právu provést stavbu na svazek obcí Časnýř. Dále ukládá starostovi nebo místostarostovi uzavřít Smlouvu o převodu práva stavby a postoupení práv a povinností stavebníka ke shora uvedenému převodu a postoupení práv a povinnosti v souladu s přílohou tohoto usnesení a zajistit realizaci smlouvy převodem práva stavby v katastru nemovitostí.

ZO schválilo územní studii Mlýnský ostrov aneb Bílovice na Svitavě vypracovanou v červnu 2020 společností P. P. Architects s.r.o.

ZO schválilo dodavatele herních prvků včetně instalace, firmu Acer woodway, s.r.o., za cenu 384.163 Kč bez DPH, tj. nejnižší nabídkovou cenu na vybudování nového hřiště na konci ulice Vodárenská.

ZPRACOVALA VENDULA BARTÁKOVÁ

CO V ZÁPISE NEBYLO

ANEB POSTŘEHY ZE ZASEDÁNÍ OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA

Zasedání se konalo 15.6.2020 v sále Obecní hospody. Stále ještě museli všichni účastníci mít na ústech a nosu roušky a zastupitelé byli rozsazení jednotlivě u stolečků rozmístěných v předepsaných vzájemných odstupech.

Už před začátkem jednání se několik přítomných občanů dotazovalo starosty, zda zase začne jezdit linka 211. Starosta jim individuálně odpovídal, že začne jezdit, ale až od září, protože náklady jsou cca sto tisíc měsíčně a zastupitelé si myslí, že přes prázdniny by to nebyly efektivně vynaložené peníze.

Stejná otázka se pak objevila i v diskusi, kdy tentokrát už na mikrofon z úst starosty zaznělo obdobné zdůvodnění zohleňující náklady na provoz linky.

Právo stavby rozhledny se převádí z obce Bílovice nad Svitavou na svazek obcí Časnýř.

Při schvalování územní studie Mlýnského ostrova místostarosta promítl plánky jednotlivých pater budovy a stručně komentoval současné představy a záměry. Možné využití prostor v budově mlýna je například pivovar a s ním spojená restaurace. Mohlo by tam být zřízeno také fitness centrum.

Bylo přezkoumáno, jestli by budova unesla další patro. Ano, unesla, mohla by tam být například dřevěná nádstavba.

V prostoru mlýna je také záměr umístit pódium a prostor pro diváky Bílovické křižovatky.

Písemná studie i video s vizualizací nové podoby mlýnského ostrova jsou dostupné na webových stránkách obce, v sekci označené „Mlýnský ostrov". Doporučuji podívat se na záznam ze zasedání, který je také dostupný na webu. O Mlýnském ostrově je řeč kolem konce první hodiny záznamu.

Vizualizace mlýnského ostrova, P.P.Architects s.r.o.

V diskusi, po poměrně dlouhé debatě o termínu obnovení provozu na lince 211, se zeptal občan z Polanky, proč jsou prováděny zeměměřičské práce na této ulici, jestli nehrozí ničení zeleně ve prospěch parkování. Odpovídal místostarosta, že o řešení ulice Polanka se teprve připravuje návrh a prvním krokem že musí být legalizace silnice na této ulici, která nebyla dosud oficiálně zkolaudovaná, přestože vznikla současně s domy kolem ní. Při následné úpravě této komunikace se pak bude v úzkých místech uhýbat směrem k panelákům, ne směrem k řadovým domům. V širší zadní části se bude muset architekt vypořádat s parkováním, zatím není jasné jak, protože požadavky občanů této části si někdy protiřečí.

Následovala pak opět debata o obnovení linky 211, ve které občané žádali, aby byla obnovena už v době prázdnin, a zastupitelé obhajovali obnovení až od září. Současně budou provedeny úpravy jízdního řádu tak, aby nedocházelo na části trati k souběhu linek 211 a 75 ve směru na Nivy.

Další zasedání se bude konat 21. 9. 2020.

ZE SVÝCH POZNÁMEK ZPRACOVALA JANA SKLÁDANKOVÁ

ZPÁTKY DO ŠKOLY

Po téměř půl roce se konečně do lavic vracejí všichni žáci. Tentokrát se těší skoro všichni, zároveň ale návrat provázejí obavy rodičů i dětí, jak to vlastně všechno bude.

Ve škole začneme v podstatě běžným provozem s omezením kontaktu mezi žáky 1. a 2. stupně. Počítáme s provozem ranní i odpolední družiny, s kroužky, plaváním 2. tříd, lyžařským kurzem atd. Plánujeme adaptační kurzy, exkurze i výlety pro jednotlivé třídy. S výjezdem do zahraničí letos nepočítáme. Vše ale přizpůsobíme měnící se epidemiologické situaci, budeme se řídit aktuálními nařízeními.

Těší nás, že děti zatím ve škole (ani ve společných prostorách) nemusí používat roušky. Jinak je to ale s návštěvníky školy. Pro ně jsme bohužel nuceni od 2. 9. 2020 zavést povinnost nošení roušky ve všech prostorách školy.

Naše škola bude v září myslet především na aklimatizaci dětí a postupný přechod na běžný školní režim. Září bude věnováno sžívání třídních kolektivů, a především opakování a prohlubování učiva probraného v distanční výuce. Budeme ke každému žáku přistupovat individuálně, protože podmínky, za kterých probíhala domácí výuka, se u každého lišily.

Ve školním roce 2020/2021 má bílovická škola 561 žáků ve 25 třídách. O žáky se bude starat 49 pedagogických pracovníků, z toho 36 učitelů.

To, z čeho máme největší radost, je schválení multifunkčního hřiště v prostorách školního dvora. Během podzimu se zbavíme nevzhledných přístaveb a na jaře začne výstavba hřiště. Děkujeme a těšíme se!

MGR. LIBOR ŽANDA, ŘEDITEL ZŠ BÍLOVICE NAD SVITAVOU

TÉMA

ČAS PLNÝ ZMĚN

NEOBYČEJNÝ ROK 2020

Foto Jana Vacková

Zdánlivá fráze, že je náš život proměňován neustálými změnami se stává každodenní realitou. Ta rychlost změn je však nevídaná a přiznejme si, že máme často problémy tyto změny zaznamenat, natož pak je v plném rozsahu přijmout. Nemohu nevzpomenout na píseň amerického písničkáře Boba Dylana z roku 1964 The Times They Are A-Changin' (Časy se mění). Celý text prorocky popisuje naši dobu. Uspěchanou, povrchní, zahlcenou informacemi a změnami. „Ten, kdo jde dnes pomalu, půjde zítra rychleji, přítomnost bude vzápětí minulostí, všechen řád vybledne a kdo je dnes první, bude zítra poslední, protože časy se mění."

Mnozí už tušíme, že rok 2020 je rokem zvláštním a neobvyklým. Tou nejzásadnější změnou, která zasáhla asi každého na naší planetě je pandemie koronaviru. Čelíme výzvě, která tu v takovém měřítku nebyla a která, ať chceme nebo nechceme, mění naše životy. Těch změn, se kterými si nevíme rady je však mnohem víc. Pravdu a fakta nahrazujeme korektností. Obáváme se vyslovovat některé, na první pohled zřejmě a ověřitelné skutečnosti, přepisujeme dějiny a pochybujeme o nezvratných faktech, zpochybňujeme životní hodnoty. Utopický román Georga Orwella 1984, jsem četl až po roce 1989, a stále víc se obávám toho, jak se fikce a utopie může měnit v realitu pronikající do našich životů. Jsem příznivcem změn. Fandím však zejména těm změnám, které obohacují a zlepšují náš život.

PK

STATISTIKA NEMUSÍ BÝT NUDA

Čím jiným začít charakteristiku letošního roku než trochou čísel, i když tato nepředstavují v kontextu letošního dění žádné drama. Požádali jsme proto matrikářku naší obce, paní Danielu Binarovou, zda by nám mohla poskytnout některé statistické údaje, týkající se Bílovic nad Svitavou, které by mohly naše čtenáře zajímat. Dohodli jsme se s paní matrikářkou na další spolupráci, a tak vám jedenkrát nebo dvakrát do roka přeneseme na stránkách zpravodaje čísla a údaje, které je možné uveřejnit, aniž by byla porušena směrnice GDPR.

CO JE GDPR?

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (angl. General Data Protection Regulation neboli GDPR) je nová legislativa EU, která výrazně zvyšuje ochranu osobních dat občanů. Cílem je hájit co nejvíce práva občanů EU proti neoprávněnému zacházení s jejich daty, včetně osobních údajů. GDPR se týká všech firem a institucí, ale i jednotlivců a online služeb, které zpracovávají data uživatelů.

PK

CELKOVÝ POČET OBYVATEL OBCE K 25. 8. 2020

je 3 721 osob, z toho 1872 žen a dívek a 1849 mužů a chlapců. Od začátku roku se narodilo 19 dětí, z toho 8 dívek a 11 chlapců. Zemřelo 22 osob, z toho 8 žen a 14 mužů.

NAROZENÍ V LETECH 2013 AŽ 2019

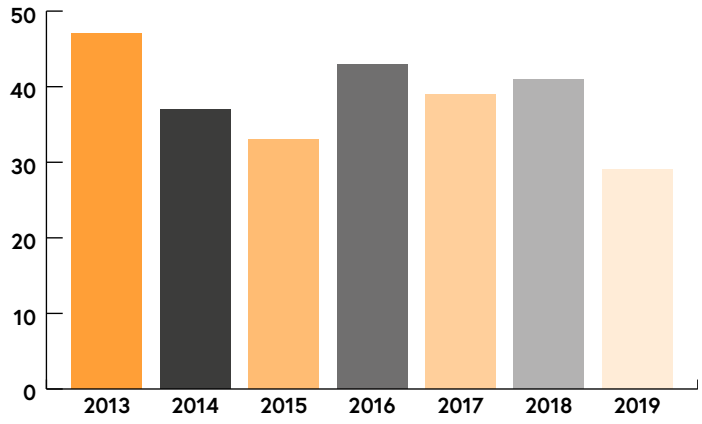

ZEMŘELÍ V LETECH 2013 AŽ 2019

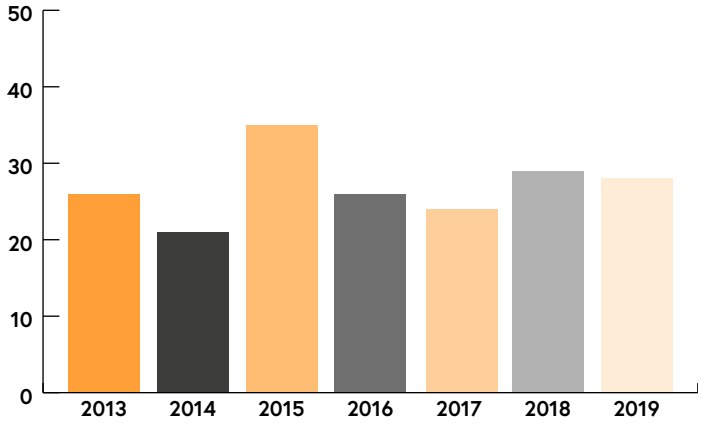

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA V BÍLOVICÍCH

Muži		Ženy	
Jan	114	Jana	86
Petr	105	Hana	72
Jiří	90	Marie	62
Martin	81	Eva	58
Pavel	66	Kateřina	52
Tomáš	65	Lucie	48
Michal	60	Anna	46
Lukáš	46	Lenka	45
David	45	Martina	38
Jakub	41	Veronika	36
Ondřej	37	Barbora	35
Jaroslav	34	Tereza	35
Karel	33	Petra	35
Zdeněk	32	Zuzana	32
Miroslav	31	Markéta	32
Roman	30	Alena	32
Vojtěch	30	Eliška	32
Adam	29	Věra	29
Václav	26	Jarmila	29
Marek	26	Ivana	28
Josef	25	Dagmar	26
Milan	24	Jitka	26
Vladimír	22	Helena	25
Matěj	22	Monika	24
Filip	20	Šárka	23
František	19	Klára	22
Radek	19	Michaela	22
Ivo	16	Iva	16

STROM ŽIVOTA (věkové složení obce)

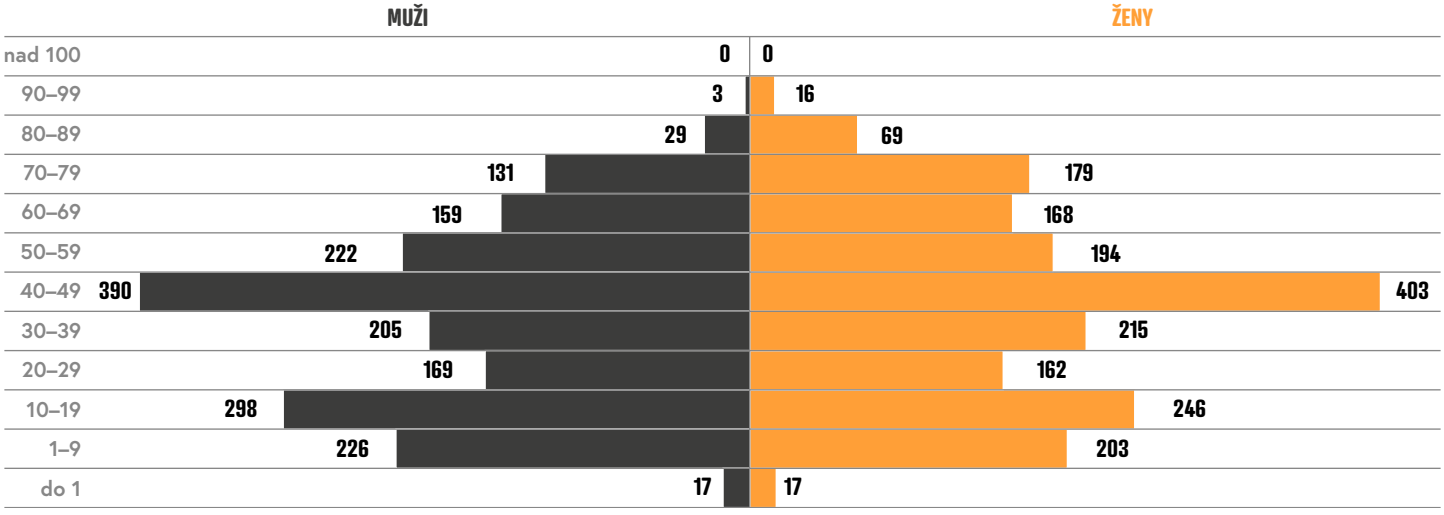

KORONAVIRUS S NÁMI ZŮSTÁVÁ

Doufala jsem, že už se k tématu COVID nevrátím, ale situace okolo koronaviru stále rozjitřuje emoce a zasahuje do běžného života natolik, že jsem byla požádána, ať napíšu ještě jeden článek.

Krátké, pouze medicínské, zhodnocení ale nemůže obsáhnout to, kam všude virus pronikl.

Je dobře, že situace donutila lidi zastavit se a zamyslet se nad tím, co je důležité. Stále platí stará dobrá hygienická pravidla – tedy mytí rukou, případně použití desinfekce, když saháme někam, kam sahalo před tím x cizích lidí. Roušky je dobré používat v uzavřených prostorech s větší koncentrací lidí při riziku vyššího výskytu jakékoli respirační nemoci nejen v době koronavirové – tedy, kdyby si lidé v post-covidové době odnesli do života třeba jen to, že když jsou nemocní, mají zůstat doma, k lékaři do čekárny nosit roušku, dbát na zvýšenou hygienu a nenavštěvovat místa s vyšší koncentrací lidí, úplně by to stačilo.

S koronavirem je potřeba se naučit žít, asi jen tak neodejde, a když ano, může přijít cokoli dalšího, i daleko více závažného, nemůžeme přece vypnout společnost, schovat se a čekat, co nám nařídí někdo shora. Je potřeba užít zdravý (selský) rozum, žít a jíst pokud možno zdravě, zbytečně se nebát a nestresovat, myslet pozitivně, radovat se z maličkostí.

Celkový zdravotní dopad koronaviru zdaleka neodpovídá hysterii, kterou lavinově způsobil v jiných oblastech života – politické, sociální, ekonomické…

Politikům se mohla zalíbit moc, se kterou nás mohou pomoci strachu ovládat, mohou schovávat podivné finanční machinace pod rouškou zdánlivě strašidelné nemoci, mohou nám dát „náhubek" kdykoli se jim zachce, ať to má smysl či ne – bděme! Kdo četl či zná Orwellovy romány, nebo zažil diktatury, nutně musí cítit jakési pnutí i v dnešní době. Ochraňme zranitelné, využijme příležitostí dnešní medicíny, přijměme ale zároveň i to, že součástí každého života je také smrt. Nenechme se však zastrašit, nebojme se ozvat a bojovat za to, co je správné a co má smysl. Nenechme si vzít svobodu. V minulých dobách za to někteří lidé byli ochotni zaplatit cenu nejvyšší.

VENDULA BARTÁKOVÁ

DOVOLENÁ 2020 VS. COVID 19

Je všeobecně známé, že Češi jsou zvyklí trávit často svoji dovolenou v tuzemsku. Jsme prostě chalupáři, turisté, výletníci, návštěvníci hradů a zámků, zoologických zahrad, lesů, rozhleden apod. Milujeme aquaparky, wellness, sportování a aktivity všeho druhu. S dětmi nebo bez nich.

Dá se říci, že podmínky ubytování, kempování a jiného vyžití se v Česku za poslední léta neuvěřitelně zlepšily a nabídka je velká a téměř srovnatelná se zahraničím. Je tu prostě krásně, až na to, že tu nemáme moře. Jak ale ovlivnil naše životy, a tedy i dovolené, strach z Covid 19? Měli jste naplánovanou dovolenou a museli ji zrušit? Báli jste se vycestovat do zahraničí?

Nordic walking v okolí Brna, foto Mgr. Zdenka Šardová.

Využili jsme možnost uskutečnit menší anketu on-line přes FB a zajímalo nás, zda jste svoji dovolenou kvůli Covid 19 letos strávili v ČR, nebo jste vyrazili do zahraničí. Váš zájem o tuto anketu nás velice překvapil. Sešla se nám stovka odpovědí. Zjistili jsme, že **74 % dotázaných strávilo svoji dovolenou v Česku, 11 % vycestovalo do zahraničí a 15 % zvolilo obě možnosti**. S opatrností lze říci, že strach z Covid 19 nebyl hlavním důvodem, proč jste uváděli často pobyt ČR. Spíše to odpovídá určitému trendu a celorepublikovému průměru.

Částečně je to určitě dáno i ekonomickou situací. Dovolená v tuzemsku vyjde průměrně na 20.000 Kč. Pokud je to dovolená v zahraničí, tak je to zpravidla dvojnásobek až trojnásobek. Vzhledem k tomu, že Covid zde byl již na jaře a spousta rodičů se musela doma starat o své děti, které nechodily do školy, měli někteří dovolenou v létě již vyčerpánu.

Ať už jste byli kdekoli, nebo jenom doma, důležité je, že jste si užili čas strávený s rodinou a ve zdraví. Protože to jsou ty hlavní a důležité hodnoty.

Za Vaše odpovědi v anketě Vám moc děkujeme.

KARLA HRABALOVÁ

ZMĚNA VE VEDENÍ OBCE

K 21. září 2020 (termín zastupitelstva obce) dochází k personální změně ve vedení obce Bílovice nad Svitavou. Mgr. Martin Vozka končí ve funkci místostarosty a zůstává nadále jen členem zastupitelstva. Redakce Bílovického zpravodaje proto položila Mgr. Martinu Vozkovi pravděpodobné otázky, které si budou bílovičtí občané klást.

Pane místostarosto, nacházíme se uprostřed volebního období (2018–2022) současného zastupitelstva obce. Můžete nám říct, jaké důvody Vás vedly k Vašemu rozhodnutí?

Do současné funkce jsem neplánovaně nastoupil po náhlém úmrtí pana starosty Arnošta Huňaře. Počáteční „dočasnost" mé práce se protáhla na osm let. Sám sobě i mojí rodině jsem slíbil, že toto volební období je poslední a skončím v roce 2022. Poslední měsíce na sobě ale cítím, že jsem dospěl do bodu, kdy už to dál nejde. Dřív jsem byl nadšený z každé schválené dotace, nového chodníku či zasazeného stromu v obci. Dnes už ne. Práce a komunikace s lidmi je mnohdy velmi komplikovaná a poslední dobou mám pocit, že vše je jen a pouze špatně. Nemyslím si, že by se za těch osm let, které na obci pracuji, udělalo málo věcí pro spoluobčany. Dokázali jsme získat mnoho dotací a byly investovány nemalé finanční prostředky na zlepšení života v obci. Bohužel, cokoliv se v obci udělá, je třeba na sociálních sítích pouze kritizováno, vše se mělo udělat jinak, všechno se mi zdá strašně negativní. Rozdílný názor a smysluplná diskuse samozřejmě k dění v obci patří, ale stálá kritika s minimální pozitivní zpětnou vazbou je velmi demotivující. Před dvěma lety mi nějaký vandal postříkal fasádu domu, slyším slova „jste tu z našich daní"... Práce mě už nenaplňuje, a proto je lepší pro mne, ale vlastně i pro obec, když přijde někdo nový, neopotřebovaný, se stejným nadšením a elánem, jaký já měl před léty, a využije ho v práci pro obec a spoluobčany.

Omlouváme se za poněkud osobní otázku. Můžete nám sdělit, nebo alespoň naznačit, kam budou směřovat další kroky Vaší profesní kariéry?

Stále se věnuji účetnictví a daním, nikdy jsem s tím nepřestal. Primárně budu i nadále účtovat. Jsem ale původním povoláním učitel. Učil jsem v Brně na základní škole a moc se mi ta práce líbila. Vracím se tedy na úplný začátek: od září nastupuji do zdejší základní školy učit matematiku a zeměpis na zkrácený úvazek. Těším se nejen na novou profesní cestu, ale hlavně na to, že budu mít konečně více času i na své děti a ženu. A také na to, že když půjdu na pivo, budu s kamarády řešit klasická „hospodská témata", místo dotazů na chod obce.

Budete nějakou formou i nadále spolupracovat s vedením obce, zastupitelstvem obce?

Zastupitelem obce i nadále zůstávám až do příštích voleb. Neodcházím rozhodně ve zlém. S kolegy jsem svůj odchod plánoval od dubna. Mému nástupci vše postupně předám a vysvětlím. Jednu stavební akci budu dozorovat i na jaře 2021. Počítám s tím, že budu pro kolegy na telefonu. Jsme domluveni, že budu k dispozici a s čímkoliv rád pomůžu či vysvětlím.

Které projekty, změny ve vybavenosti obce nebo události, na kterých jste se podílel, považujete za úspěšné a vedly, podle Vás, ke zlepšení kvality života občanů Bílovic nad Svitavou?

Asi nejzásadnější je nový střed obce s knihovnou. Rozšíření školy o 5 nových učeben, komunikace od sokolovny k novému ekodvoru, šest sociálních bytů, přestavba bývalé knihovny na komunitní centrum, nadstavba mateřské školy, ale třeba i nový povrch na ulicích Kozlíkova, Taranzova, Dobrovského, Hradisko. Myslím si, že je ta osmiletá práce vidět.

Největší radost ale mám z toho, že vznikla spousta občanských aktivit: bílovické kino, besedy a divadelní představení, festival Bílovická křižovatka, Sousedské slavnosti, farmářské trhy. To mi přijde skvělé, že Bílovice nejsou jen „noclehárnou", ale že tu Bílovčáci chtějí žít a bavit se.

Které úkoly naopak před vedením obce čekají na svou realizaci a Vy je považujete za důležité a zásadní?

Příští rok obec čeká výstavba dvou hřišť, záchytné parkoviště v dnešních stavebninách pro cca sedmdesát aut a rozhledna. Zásadní je oprava hlavní silnice z Brna do Řícmanic a na Adamov, ale to je zcela v kompetenci kraje. Pro obec bude výzvou na další rok nová lávka přes řeku a hlavně přestavba mlýna. Na areálu mlýna se bude muset angažovat ještě několik zastupitelstev. Rozhodně to ale byla koupě smysluplná a Bílovicím přinese jen to dobré.

Chcete Vy sám sdělit, vzkázat něco občanům Bílovic nad Svitavou?

Chtěl bych poděkovat především všem pracovníkům obecního úřadu. Bez nich by se nepodařilo to, co se podařilo, a spousta lidí jejich práci nevidí či nedocení. A samozřejmě i spoluobčanům, kteří mi dali příležitost získat tuto cennou životní zkušenost.

Děkujeme za rozhovor.

PAVEL KOVÁČ

NEZAPOMÍNÁME

NA UČITELE, SCHOPNÉHO MANAŽERA A MILOVNÍKA ANGLICKÉHO HUMORU

Společně s kolegyní jsme stihli koncem února, dříve než přišla koronavirová epidemie, oslavit svá životní jubilea. Prostě nám to vyšlo. Mezi pozvanými, kromě současných spolupracovníků, nemohli chybět ani naši bývalí kolegové, kteří na naší škole učili. Byl mezi nimi i učitel a ředitel školy pan Bohumil Kousalík. I přes přetrvávající zdravotní problémy přišel. Hned převzal s příslovečným šarmem svoji roli doyena celé společnosti. Bylo ho všude plno. Rozdával svůj pověstný suchý anglický humor a dával najevo, že je mu mezi námi dobře. Na oslavě vydržel dlouho, což bylo známkou toho, že se cítil být mezi svými.

O měsíc později se náhle jeho čas života naplnil. Bylo to v čase největšího náporu a kulminace novodobé světové koronavirové pandemie, a tak to mnozí z nás ani nezaznamenali. Ve škole jsem se s ním jako s kolegou nepotkal, a tak mohu hodnotit s odstupem pouze jeho nesmazatelnou stopu ředitelského působení v rozvoji vybavenosti bílovické školy.

Z mého pohledu byl Bohumil Kousalík ředitelem, který jako první v porevoluční době roku 1989 disponoval vlastnostmi, které v současnosti očekáváme u ředitele školy. Ve funkci naplno uplatnil své manažerské schopnosti a zasloužil se o modernizaci základní školy v Bílovicích nad Svitavou. Za všechny uveďme stavbu tělocvičny, jídelny a půdní vestavbu v takzvané nové části školy, s cílem získat prostory pro další učebny.

Stále si hodně z vás pamatuje přesuny žáků v hodinách tělocviku do sokolovny a cesty do jídelny, která se nacházela v bývalém Jandákově hotelu přes řeku u kapličky (sloužil i jako školní družina). Nejstarší zápis o neúnosnosti realizace hodin tělesné výchovy vzhledem k vzdálenosti sokolovny od školy najdeme už od pana učitele Jana Hrabálka v roce 1961. Nová tělocvična byla otevřena v roce 1992 a zásadní podíl na tom měl právě ředitel Bohumil Kousalík. Tělocvična bílovické školy i přes svůj věk stále patří k největším a nejmodernějším minimálně v rámci okresu Brno-venkov.

Naše občasná setkání s panem Bohumilem Kousalíkem téměř vždy sklouzla k dění ve škole, stále se o ni živě zajímal. Postřehy podávané jeho neopakovatelným humorem patřily k těm, které jsem si pozorně ukládal do své paměti. Když jsme mluvili o věcech, které ve škole vybudoval, vždycky jen mávl rukou, nechtěl je rozvádět. Cesta k učitelství byla u něj ojedinělá a dnes už pro mnohé učitele neopakovatelná. Od řemesla přes studium při zaměstnání až do pozice odborného učitele předmětů fyziky a technických prací. Jeho pýchou byla sbírka strojů a přístrojů, které využíval jako názorné pomůcky zejména v hodinách fyziky. Sbírku stále opatruje jeho syn Dan Kousalík, který na naší škole kráčí ve šlépějích svého otce, samozřejmě, jak jinak, jako učitel fyziky.

Dvě funkční období (1990–1994 a 1994–1998) pracoval pan Bohumil Kousalík také v zastupitelstvu obce a podílel se tak významně i na zlepšování kvality života občanů Bílovic. Myslím, že mohu napsat, ač nejsem z Bílovic, že se pan Bohumil Kousalík významně zapsal do historie obce.

S kolegou Danem Kousalíkem jsem o svém záměru napsat do Bílovického zpravodaje vzpomínku na jeho otce hovořil. Požádal mě, abych zde uvedl poděkování celé rodiny na adresu Záchranného hasičského sboru v Bílovicích nad Svitavou. Byli první, kteří přijeli a začali s resuscitací pana Bohumila Kousalíka. Snažili se udělat maximum pro záchranu jeho života.

S ÚCTOU PAVEL KOVÁČ

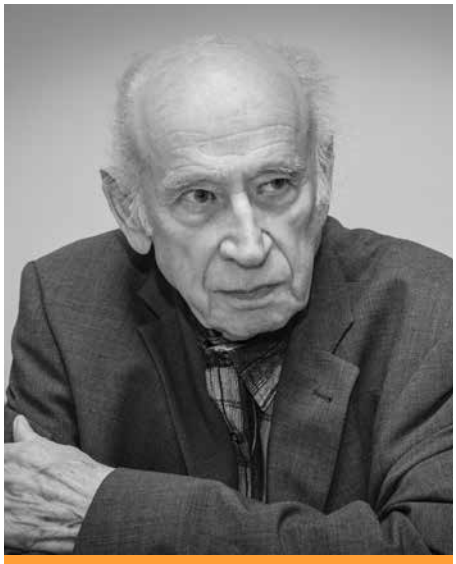

BOHUMIL KOUSALÍK
5. 11. 1935–24. 3. 2020

Narodil se 5. listopadu 1935 ve Viru u Lublaně v Jugoslávii (dnešní Slovinsko). Otec Bohumil Kousalík odešel do Jugoslávie v roce 1931 za prací, tam se oženil. Otec s matkou pracovali jako textilní dělníci. V době, kdy měl jít v Jugoslávii do školy, byly tam pouze školy německé. Rodiče ho poslali k otcovu bratrovi do Babic nad Svitavou. Zde vychodil tehdejší obecnou školu, ve vzdělávání pokračoval v Adamově. V roce 1950 nastoupil do učebního oboru nástrojař v národním podniku Tesla Brno. Jako zaměstnanec byl poslán na SPŠE v Brně, kde v roce 1956 maturoval. Po skončení vojenské služby v roce 1958 nastoupil jako konstruktér do podniku Tesla Brno. V roce 1960 na základě náborové akce ministerstva školství se přihlásil do kurzu pro učitele pracovního vyučování a téhož roku nastoupil jako učitel na ZDŠ v Rájci, kde působil tři roky. Od roku 1963 učil na ZDŠ v Bílovicích nad Svitavou. Dálkově vystudoval obor fyzika-technické práce. Studium zakončil v roce 1968. Absolvoval kurzy branné výchovy a výchovného poradenství. Byl vedoucím kabinetu didaktické techniky, člen kabinetu technických prací, byl vedoucím „Okresního střediska školních filmů". Politicky nebyl nikdy angažovaný.

ZMĚNILA SE ROLE SOKOLA V ŽIVOTĚ NAŠÍ OBCE?

Rozhovor s Petrem Pošmůrným, starostou bílovického Sokola

Sokol – sokolské hnutí má za sebou slavnou historii. Měl zásadní vliv na budování našeho státu a podílel se významně na formování naší společnosti a kultury. Ovlivňoval smysluplné využívání volného času svých členů i jejich zájem o vlastní zdraví a fyzickou kondici. V minulosti to bezesporu platilo také pro bílovický Sokol. Změnila se tato role Sokola v životě naší obce?

Sokol, jakožto organizace, má za sebou více jak 150 let dlouhou tradici a v Bílovicích více než stoletou. Nemohu hodnotit minulost bílovického Sokola, bydlím zde teprve dvanáct let. Z historických pramenů se však můžeme dovědět, že v něm u nás v Bílovicích pracovali významní lidé. Za všechny uveďme alespoň Rudolfa Těsnohlídka (vzdělavatel Sokola). Nejen on, ale velká část vskutku zapálených činovníků ovlivnila práci celé organizace. Tyršovo heslo „ve zdravém těle zdravý duch" se zde projevovalo nadmíru osobně. Nelze pochybovat, že se výstavbou sokolovny (dokončena v roce 1927) život v obci zásadně změnil. Potřeba fyzicky, ale i kulturně obohatit naši společnost byla jednoznačně na programu dne. Sokol však nebyl postaven jen na zvyšování fyzické zdatnosti, kulturním vyžitím členů od počátku své existence značnou měrou ovlivňoval výchovu ve vzájemných vztazích mezi lidmi. Velká část těchto morálních aspektů se projevila v obou světových válkách.

Zkuste nám přiblížit současnou situaci Sokola v Bílovicích nad Svitavou. Jaká je členská základna, které aktivity se daří rozvíjet, co se naopak nedaří?

Sokol v Bílovicích je organizován ve sportovních oddílech (kopaná, tenis a atletika) a oddílech všestrannosti. Rozdíl mezi sportovním oddílem a oddílem všestrannosti spočívá v tom, že oddíly všestrannosti nejsou členy dalších národních organizací a svůj sport provozují spíše pro zábavu, než vrcholově. Členská základna, bohužel, rok od roku klesá. Nyní máme 187 členů, z toho 111 dětí. Je to dáno malou ochotou sportovat, nejen u dětí, ale i u dospělých. Společnost se kvůli rozšíření mnoha možností, nejen sportovního využití volného času, odklání od Sokola. Člověk je ve své podstatě líný a musí být dostatečně motivován, aby pro sebe dělal něco navíc. Možná jsme v poslední době i více sobečtí. Navíc nové počítačové technologie určitě nepřispívají k nějakým zásadním změnám našeho chování, spíše naopak. Velká část lidí se odklání od kolektivních sportů, které právě sokol nabízí. Nasadit sluchátka, zalézt do fitcentra a odstřihnout se od okolí. Tělu je dopřána fyzická zátěž, ale bez sociálního aspektu. Ten se v neposlední řadě projevuje ve vzájemných vztazích, naslouchání názorům druhých, v ochotě se podřídit. U naší mládeže pak v hledání životních partnerů. Rád konstatuji, že v posledních letech vzrůstá u nás obliba atletiky. Avšak i tento sport je spíše individuální a potvrzuje slova „nejdříve já a pak my".

Jak hodnotíte spolupráci s obcí a s ostatními společenskými organizacemi, které v obci působí?

Po počátečních problémech se vyvíjí vcelku dobře. S obcí jsme si vzájemně vyjasnili pozici Sokola. To, že jsme organizace, která vlastní majetek a ráda bude spolupracovat s ostatními organizacemi v obci. Obec má v nás partnera, na kterého se může obrátit. To se nám daří naplňovat. Osobně si na vzájemnou spolupráci nemohu stěžovat. Je to patrné na akcích, na kterých se spolupodílíme – Bílovická křižovatka, Pohádkový les, Liškiáda, Pozor, jedu!, plesy a mnohé jiné.

Trochu osobní otázka. Proč jste starostou Sokola právě Vy, jak se Vám v této funkci daří a jakou máte vizi dalšího rozvoje sokolského hnutí v naší obci?

Otázka přímo na tělo. Pokusím se na ni odpovědět, i když trochu zeširoka. Se sportem jsem vyrůstal. Oženil jsem se a přestěhoval do Bílovic. Zpočátku jsem ještě jezdil trénovat kluky v Brně-Černých Polích. Vzhledem k tomu, že moje matka byla činovnicí v Sokole a věděla o tom, že Milada Jandová, moje předchůdkyně na postu starostky, hledá nové možnosti pro náplň Sokola v Bílovicích, tak slovo dalo slovo a já začal trénovat svoje kluky tady v Bílovicích. Snahou Milady Jandové bylo, aby každý oddíl měl zastoupení ve výboru Sokola a měl možnost se podílet na vedení. Dostal jsem se do výboru. Neshody členů výboru, ale i nepříznivá finanční situace vedly k tomu, že se starostka rozhodla ukončit svoji práci pro Sokol a nabídla mi místo starosty Sokola. Byl jsem jediným kandidátem. Víc zájemců nebylo. Přesvědčit členy Sokola pracovat ve výboru je stále velmi obtížné.

Další vývoj Sokola se bude odvíjet nejen od ochoty lidí cvičit, ale zejména pak věnovat se trenérství. Potýkáme se s nedostatkem trenérů, kteří se věnují nejen dětem, ale i dospělým. Sokol byl založen na dobrovolnosti a všichni to děláme bez nároku na honorář, což se dnes nenosí. Jedna z možností je začít platit trenéry, pak už se však odkláníme od samotné myšlenky Sokola, že má být pro všechny.

Ne všichni si můžeme dovolit zaplatit „profesionála" a ze svého dítěte mít Jágra, Messiho nebo Ledeckou. Budeme muset najít cestu, jak získat finance nejen na provoz, ale i na slušné ohodnocení naší práce.

Jak se daří využívat možnosti dotací, daří se je získávat? Jak se daří spolupráce Sokola a obce z hlediska finančních příspěvků na činnost Sokola?

Je to pro mě veliká výzva. Myslel jsem, že budu trénovat děti a k tomu vést Sokol. Čím dál více se stávám úředníkem snažícím se najít finanční prostředky na provoz a chod Sokola a opravy chátrající budovy Sokolovny. Neutěšený je také stav hřiště. Dlouhá léta obec užívala a užívá sokolský majetek. V začátcích při snaze o financování obnovy majetku Sokola jsem se setkal ze strany obce s otázkou, proč jdu právě k nim. Máme přece župu a ČOS Praha. Proč by měli investovat do organizace s několika stovkami členů, když zastupují 3 500 obyvatel obce? Co za to může Sokol nabídnout? Nenašel jsem tehdy žádnou odpověď. Bylo mi doporučeno, ať se poohlédnu po dotacích. Po vyjasnění vzájemných možností, jimiž je třeba taková spoluúčast na spolufinancování dotací, která je vesměs pro organizace ve výši 30 % (pro obce pouze 10 %), jsme se shodli na tom, že nám obec pomůže alespoň finanční spoluúčastí. Letos se nám podařila získat dotace na projektovou dokumentaci rekonstrukce sokolovny. Bohužel byla mylně interpretována, že půjde o samotnou rekonstrukci. Abychom dosáhli na dotace k rekonstrukcím, musíme mít zpracován projekt opírající se o výkresovou dokumentaci. Bohužel, ta se nedochovala, a tak je nutné celý objekt znovu zaměřit a namalovat. Všechna okna, dveře i štuky. Velká většina dnešních dotací jsou spíše velká slohová cvičení čítající i sedmdesát stránek. Toto už není v silách člověka, který normálně chodí do práce. Byla by k tomu potřeba samostatná osoba nebo přímo firma. Ale k tomu je zase potřeba peněz, kterých Sokol nemá nazbyt. A jsme zase v začarovaném kruhu.

Poslední otázka. Zkuste nám objasnit strukturu řízení ze strany vašeho nadřízeného orgánu – župy. O čem rozhoduje, přiděluje vám nějaké finanční prostředky, jak vám metodicky pomáhá?

Nadřízenou složkou Tělocvičné jednoty Sokol Bílovice nad Svitavou je župa Dr. Jindry Vaníčka, výše pak Česká obec sokolská (ČOS). Župa má místo přesně uprostřed mezi Českou obcí sokolskou a jednotami. Každá tato část má právní subjektivitu a snaží se získat pro sebe finance. Župa nevlastní majetek a ČOS kromě Tyršova domu vlastnila aktiva v O2 aréně. Většina z nás ví, jak dopadla tato spolupráce. Spíše dluhy než aktiva. Vzhledem k tomu, že Sokol je celorepublikovou organizací čítající 1 061 jednot, je odkázána ČOS na získávání dotací pouze ze státního rozpočtu. Po krachu Sazky a převedení poplatků z hazardu a výherních automatů do státního rozpočtu přišel Sokol o velkou část příjmů. Na první pohled velká, několikamiliónová dotace ze státního rozpočtu je rozdělena do stovek jednot a žup. Pro jednotlivé jednoty zůstane řádově několik tisíc korun. Naši předci však byli prozíraví a většina sokoloven má postavené restaurace, což je mnohdy jejich jediný stálý příjem. Župa i ČOS poskytují jednotám spíše metodickou pomoc a organizují soutěže na župní a celorepublikové úrovni. Jednota tak hospodaří každá za sebe. ČOS a župa nám pomáhá ve velkém a mnohdy nepřehledném světě spolkových zápisů, právních nařízení a všech těch papírových byrokratických věcech. ČOS organizuje spolupráci v 18 státech a na poli mezinárodních gymnaestrád po celém světě. Od Ameriky po Austrálii.

Dovolte mi ještě jednu malou drobnost. Pokud uvidíte napsaný název T.J., kde jsou ve zkratce použity tečky, není to tak, že bychom neuměli správně psát zkratky. Je to dáno našimi stanovami. Jde o odlišení tělocvičných jednot Sokola od ostatních tělovýchovných jednot. Sokol má registrovaný znak Sokol s ochrannou známkou a k tomu i svůj název. Jinými slovy, snadno poznáte, že je jednota členem ČOS. Je to dáno historicky, ve snaze odlišit se od komunisty používaného názvu tělovýchovná jednota (TJ). Naše snaha byla a je prostřednictvím cvičení vychovávat, necvičit jen pro cvičení samotné.

Děkujeme za rozhovor.

PAVEL KOVÁČ

Starosta Sokola Bílovice nad Svitavou Petr Pošmůrný se synem Patrikem, archiv rodiny

STAROSTOVÉ
PRO JIŽNÍ MORAVU

51

Staráme se o obce, postaráme se i o kraj

Krajské volby 2. – 3. října

Miroslav Boháček

František Lukl

Zadavatel: STAN / Zpracovatel: Brandfathers

BÍLOVICKÁ SOKOLOVNA

Sokol byl v Bílovicích založen v roce 1894, zejména zásluhou zdejšího učitele (tehdy jednadvacetiletého) Josefa Pokory. Ke cvičení se sokoli scházeli nejprve ve stodolách, školních třídách a hospodských sálech, od roku 1912 zakotvili v sále dnešní Obecní hospody. V roce 1919 věnovala obec Sokolu lukrativní parcelu v Palackého údolí a stavbu sokolovny dostalo na starost za tím účelem založené družstvo. Zřejmě bylo osloveno více architektů k předložení návrhů (bližší okolnosti přípravných prací nejsou zcela zřejmé, neboť sokolské kroniky se dochovaly až od roku 1930). Jeden z návrhů předložil světoznámý architekt Bohuslav Fuchs, přičemž můžeme jen spekulovat, proč nebyl vybrán, důvody byly patrně finanční.

Realizován byl návrh Vladimíra Beneše (1903–1971), přičemž základní kámen byl slavnostně položen 19. září 1926. V Lidových novinách se o této slavnosti dočteme následující: *„Tuto neděli, 19. září, bude položen základní kámen nové sokolovny. Náklad je rozpočten na 700.000 Kč. Spodní část budovy bude vyhrazena restauraci, nad ní budou místnosti spolkové, čítárna, sál pro kino, nejvýš v boku skály velká, vzdušná tělocvična v úrovni okázalých vil, vyhlížejících s protější lesnaté stráně. Za sokolovnou zbude rozsáhlé cvičiště letní, velká zahrada a na vrcholu skály, kde se hranicí oslavovala po 30 let pravidelně památka Husova, ještě zahrádka menší s nádhernou vyhlídkou do údolí Svitavy. Místo je přirozenou křižovatkou turistických cest, a to již o sobě je kus bohatství. Nová sokolovna bude míti význam nejen pro jednotu, nýbrž opět pro celou obec, neboť tam bude nadlouho střed nových Bílovic, letního sídla v sousedství velkého Brna."* (LN 17. 9. 1926, s. 7)

Architekt Beneš pracoval v letech 1936-7 v pařížském ateliéru LeCorbusiera a tuto praxi zúročil zejména při návrhu vily pro svého bratra v sousedních Řícmanicích realizované v letech 1939-40 (https://www.archiweb.cz/b/vila-olgy-a-bedricha-benesovych). Bílovická sokolovna byla naproti tomu jeho raným dílem vykazujícím ještě prvky tradicionalismu jakožto oficiálního slohu veřejných budov (římsy, okna nad sebou, nárožní rizalit, vyvýšená atika), ale zároveň pomalu vplouvajícím do funkcionalismu (hladká téměř bezozdobná fasáda, plochá střecha, celkové členění objemu budovy dle vnitřních funkcí). Beneš se vrátil na „místo činu" takřka o 40 let později, kdy naproti sokolovně navrhl pomník S. K. Neumanna s bustou od Vincence Makovského, který byl odhalen roku 1964 (Nejezchleb 2012, s. 222). Stavitelem sokolovny byl František Zukal. Ten je někdy uváděn i jako architekt sokolovny, zřejmě proto, že figuruje na stavebních výkresech. Benešovo autorství architektonického návrhu je doloženo svědectvím několika pamětníků, jež se však zatím nepodařilo ověřit archivními dokumenty.

Stavba rostla rychle, neboť již 4. září 1927 byla slavnostně otevřena. Sokolovna působila moderně a přitom mohutně a majestátně, což jí zajistil především převýšený objem nároží ukrývající v sobě schodiště. Tuto dominantnost dále akcentovalo (dnes již nedochované) reliéfní členění rizalitu jako jediný zdobný prvek. Vedle kostela byla v té době jistě nejvýraznější bílovickou stavbou a jeho určitým protipólem: stála naproti kostelu na druhé straně řeky, přičemž kostel i sokolovna byly v té době sice na okrajích obce, ale jak svým výrazem, tak umístěním na exponovaných lokalitách to byly nepřehlédnutelné stavby. Kostel se tyčil nad obcí původně v polích, ale i v době meziválečné jej zástavba obrůstala jen velmi zvolna. Sokolovna pak zaujímala dominantní místo u řeky na kraji Palackého údolí, které bylo (a je) nástupním místem pro výlety a procházky Brňáků. Na tehdejší dobu šlo o grandiózní podnik a naplnila se předpověď, že půjde o faktické centrum obce, což potvrzují i vzpomínky Jana Rybáře: *„Sokolovna byla vybavena dokonale. Chodili jsme tam i jako děti ze školy, protože bílovická škola neměla vlastní tělocvičnu ještě*

Bohuslav Fuchs, návrh sokolovny v Bílovicích nad Svitavou, 1926, Muzeum města Brna 219169

dlouho po válce. Sokolovna také žila výletní restaurací, konaly se tam bohoslužby Československé církve, bylo tam centrum sportovních organizací, hřiště i tenisové, v zimě kluziště, ale především kino, dříve silně navštěvované. Takřka centrum obce!" (Rybář 2018, s. 10)

Stejně jako Kostelní jednota se i sokolové dostali do sporu se stavitelem, který si rovněž účtoval vícepráce. Stavba nakonec stála přibližně milión Kč a soud se stavitelem Zukalem se táhl celá 30. léta. Ještě z výroční zprávy za rok 1939 se podává, že mu Sokol podle rozhodnutí odvolacího soudu měl zaplatit 120.000 Kč.

Sokolovně se vyhnuly zásadnější přístavby a úpravy, díky čemuž si zachovala prvorepublikový ráz a řadu drobných dobových prvků (výtah na jídlo z kuchyně hospody do přísálí doplněný „protaženým" výčepem, dveře původní pokladny s okýnkem pro prodej lístků apod.). V současné době si však vyžaduje zásadnější rekonstrukci, která by jí navrátila původní lesk, k čemuž však samotný bílovický Sokol nemá prostředky. Je proto více než potěšitelné, že v červnu schválilo krajské zastupitelstvo dotaci ve výši 450.000 Kč na tvorbu projektové dokumentace k obnově sokolovny.

JAN LATA A ANEŽKA HABANCOVÁ

Sokolovna Bílovice nad Svitavou, anonym, 1927, archiv Sokola Bílovice nad Svitavou

Autoři děkují Michalu Doleželovi z T.J. Sokol Brno I za poskytnutí archivních materiálů a starostovi T.J. Sokol Bílovice Petru Pošmůrnému za provedení sokolovnou.

KDO JE AUTOREM LIŠKY BYSTROUŠKY?

Když položíte tuto otázku komukoliv z Bílovic nad Svitavou, a troufám si však tvrdit, že to platí i pro širokou veřejnost, jméno Rudolfa Těsnohlídka zazní bez jakékoliv pochybnosti. Bohužel jsme v této době svědky, že se přepisování historie a historických faktů stává jevem častým a ve svých důsledcích do značné míry i nebezpečným. U lidí zasvěcených a znalých faktů to sice vyvolá zpravidla nanejvýš zvednutí obočí nebo mávnutí rukou, ale upřímně, lze to opravdu ponechat bez povšimnutí?

Nejdříve několik poměrně snadno ověřitelných faktů, které se vznikem knihy Liška Bystrouška souvisí, ať mi laskavý čtenář promine. Příběhy lišky Bystroušky byly Rudolfem Těsnohlídkem napsány k obrázkům Stanislava Lolka, které do redakce Lidových novin od malíře přivezl Dr. Bohumil Markalous. Nutno podotknout, že si s tímto souborem perokreseb, zapomenutých někde v koutě Lolkova ateliéru (byly na nich zachyceny scenerie lesa, zvířata a lesní havěť, lidé, ale především na nich dominovala nezbedná liška) si nikdo příliš nevěděl rady. Obrázky nakonec skončily u Těsnohlídka s pokynem šéfredaktora, aby k nim napsal nějaké texty. Těsnohlídek píše ve vlastním životopise, jak se mu do toho nechtělo a jak tuto práci odkládal.Nicméně v únoru 1920 začal psát v Bílovicích nad Svitavou své nejznámější dílo. Příběhy lišky Bystroušky (původně se měla jmenovat Bystronožka a na Bystroušku ji kvůli nečitelnému rukopisu spisovatele překřtil sazeč v tiskárně) vycházely jako fejetony na pokračování v Lidových novinách v době od 7. dubna do 23. června 1920. Ohlas čtenářů byl zcela mimořádný. Ještě téhož roku vznikla i první knižní podoba Lišky Bystroušky zásluhou brněnského nakladatelství Polygrafia. Světovou proslulost příběhům lišky Bystroušky zajistila opera Leoše Janáčka Příhody lišky Bystroušky.

V letošním roce si připomínáme sto let „narození lišky Bystroušky". Je s podivem, že se vůbec mohou vést diskuse o tom, kdo je pravým autorem tohoto díla. Jsme svědky takřka odborných disputací o tom, kdo je duchovním otcem příběhu o lišce Bystroušce, kterou lokalitu na Moravě

lze považovat za místo, kde se narodila a kde prováděla své neuvěřitelné kousky. Obdivuji dar fantazie i schopnost dedukce z jakýchsi „zcela zaručených indicií" splétat úvahy, že to bylo a je s autorstvím lišky Bystroušky určitě jinak, než se doposud uvádělo. Vám všem, kteří jste někdy projevili hlubší zájem o dílo, nemusím připomínat, že je k dispozici dostatek literatury, ve které jsou uvedena prostá a nezvratná fakta o tom, že autorem Lišky Bystroušky je Rudolf Těsnohlídek, který ji napsal na motivy obrázků Stanislava Lolka. (Lolek tyto obrázky nakreslil podle příběhů o ochočené lišce chované na střítežské myslivně, které mu vyprávěl lesní správce ve Veselí, pan Gustav Kořínek.)

Opravdu se někdo odváží tvrdit, že kdyby dr. Markalous nepřivezl do redakce Lidových novin ony „pitominky z Akademie", jak je sám nazval Stanislav Lolek ve svém pražském ateliéru, že by vůbec liška Bystrouška vznikla v literární podobě? Nebo že by Leoš Janáček vyjednával o možnosti zhudebnění Lišky Bystroušky s Rudolfem Těsnohlídkem? Samozřejmě existuje korespondence mezi Rudolfem Těsnohlídkem a Stanislavem Lolkem (například dopis Stanislavu Lolkovi z 8. března 1920), kde se můžeme dočíst, že příběhy lišky Bystroušky jsou situovány do lesů Moravského krasu s využitím reálií Bílovic nad Svitavou.

Mohli bychom pokračovat, ale zdá se, že by to nemělo valného smyslu. Rudolf Těsnohlídek i Stanislav Lolek jsou duchovní otci Lišky Bystroušky a jejich spolupráce, byť na dálku, byla úspěšná. Dokladem budiž například i žertovný obrázek Stanislava Lolka na stránkách Lidových novin, v předvečer premiéry opery Příhody lišky Bystroušky (Brno, 6. 11. 1924), kde se zvířata v lese podivují tomu, že bude liška Bystrouška vystupovat dokonce v brněnské opeře.

Hrob Gustava Kořínka, lesního správce ve Veselí. U hrobu František Navrátil a Zdeněk Mrkos. foto PK

22. srpna jsem byl pozván jako spoluautor na křest knihy Liška Bystrouška – Sto let od zrodu legendy, kterou v Lošticích vydal spolek nadšenců a obdivovatelů Lišky Bystroušky, zejména však obdivovatelů místního rodáka malíře Stanislava Lolka. V malebném městečku Lošticích, které je vyhlášeným místem výroby tvarůžků, se s liškou Bystrouškou můžete potkat takřka na každém kroku. Platí to i pro blízké okolí – Veselí a Střítežskou myslivnu a nakonec i pro nepříliš vzdálené Janáčkovy Hukvaldy. Zjistíte brzy, kde všude se liška Bystrouška nacházela a které reálie a postavy Těsnohlídek do svých příběhů lišky Bystroušky zahrnul právě z těchto míst. V kavárně Lišky Bystroušky na náměstí v Lošticích si můžete dokonce koupit komiks, který má na titulní straně napsáno Stanislav Lolek Příběhy lišky Bystroušky, teprve uvnitř se dozvíte, že texty ke komiksu jsou od Rudolfa Těsnohlídka. Nezbývá mi, než zopakovat moje slova, která jsem vyslovil při křtu knihy. Liška Bystrouška má své tři duchovní otce: Rudolfa Těsnohlídka, Stanislava Lolka a Leoše Janáčka. Ten první ji napsal, druhý ilustroval a ten třetí jí zajistil světovou proslulost. Závěrem chci říci, že jsem se ale potkal v Lošticích s lidmi, kteří o odkaz Lišky Bystroušky pečují s velikou láskou a entuziasmem. Celodenní program, který byl ukončen křtem knihy, se mnou absolvoval také pan Zdeněk Mrkos, člen komise pro regionální rozvoj. Připomínám pro ty z vás, kteří by se chtěli blíže seznámit s tímto jubilejním vydáním knihy, že bude možné si knihu vypůjčit v místní knihovně.

PAVEL KOVÁČ

Křest knihy Liška Bystrouška 100 let vzniku legendy, v bílé košili vnuk Rudolfa Těsnohlídka František Navrátil. Foto Pavel Kováč

BOJ O KOSTEL

Hybridní válka není nic nového

Nestává se často, aby byla o Bílovicích napsána akademická práce. I přesto se tak v posledním roce stalo. O to lepší zprávou je, že jejím autorem je Jan Lata, na jehož pečlivě zpracované, zároveň ale obdivuhodně lehce psané a velmi čtivé články jsou už čtenáři zpravodaje zvyklí.

Svou práci pojmenoval Boj o kostel a popsal v ní společenské poměry v Bílovicích od poloviny devatenáctého do první čtvrtiny dvacátého století, se vztahem k budování chrámu sv. Cyrila a Metoděje, k našemu kostelu. Práce čerpá z dobových kronik, velkou měrou pak z dobového tisku – odtud podnadpis poukazující na „hybridní válku", v dnešní době tolik v médiích skloňovanou.

Zbudovat v obci takovouto stavbu nebylo vůbec jednoduché a neslo to s sebou mnohé hádky a soukromá i veřejná nařčení. Právě tento boj – chcete-li konfesijně-sekulární, neboli boj mezi věřícími a nevěřícími, Orly a Sokoly, národními socialisty a sociálními demokraty… zachytil Jan Lata na o něco více než 50 stranách. Historie nám říká, že v roce 1896 byla založena Kostelní jednota a o pár let později postavila kostel. To je pravda. V této práci se ale můžeme dočíst nejenom, jak náročné bylo uhájit myšlenku postavení chrámu až ke zdárnému dovršení díla, ale i mnohdy pikantní detaily ze soukromého života bílovických občanů. No schválně, dovedete si představit, že byste chtěli v Bílovicích zbudovat třeba sportovní hřiště, věnovali tomu veškeré své úsilí a volný čas, pomýšleli jste na přínos pro budoucí generace a…. a potom jste si v novinách prodávaných i v Brně přečetli nařčení, že to děláte jen proto, že jste ožralové a tlustá prasata a nemáte kde hubnout, tak si ho necháte postavit za veřejné peníze? Že jsem užil moc silná slova?.... No, tak si přečtěte tuto práci. Možná budete překvapeni, jak „ostrý" tento „boj o kostel" byl…

Akademická práce je volně ke stáhnutí na internetových stránkách theses.cz. Do vyhledávacího pole je třeba zadat „Boj o kostel" a potom už jen nerušeně číst...

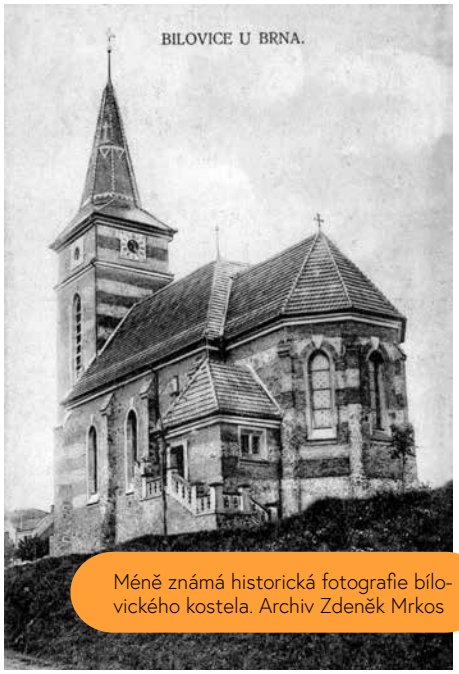

Méně známá historická fotografie bílovického kostela. Archiv Zdeněk Mrkos

Pokud vás můj popis práce přeci jenom vyděsil, nebojte, své si v práci najdou i jemnější duše. Zmiňuje například zajímavý fakt, že k rozvoji Bílovic přispěla mimo jiné v roce 1843 vybudovaná dráha vlakové dopravy, která však na rozvoj měla reálný dopad až po zřízení železniční zastávky, doposud udávané do roku 1878. Jednou z novinek této publikace je zpřesnění této datace dle dobových pramenů až do roku 1881, tedy až 34 let od doby, kdy byla do Bílovic „přivedena železnice"! Až od té doby bylo „měšťákům" umožněno Bílovice opravdu navštěvovat a přispívat tak k jejich rozvoji. Až od té doby mohly z jejich přítomnosti Bílovice a jejich občané nejenom těžit, na druhou stranu se jim ale i přizpůsobovat. A proč že tedy bílovičtí kostel postavili právě na počátku 20. století? Ano, protože jim vlastní chrám páně chyběl. Ale proč zrovna v tomto období? Proč ne o 50 let dříve nebo později? I toto a mnohé další zajímavosti, některé z nich psané „mezi řádky" se v této práci můžete dočíst.

JAN HORÁČEK

Na západním okraji Bílovic nad Svitavou se nachází Singulární les (sdružení vlastníků lesa) o celkové rozloze cca 50 ha, jehož historie se začala psát roku 1896, kdy došlo k dohodě mezi 28 usedlíky – rolníky, a les byl ponechán do jejich vlastnictví jako společný majetek za 5 000 zlatých (Alois Kala).

Od roku 1948 probíhalo postupné znárodňování lesů. A tak byl les oprávněným majitelům, dnešním singularistům, navrácen ŠLP Křtiny Masarykův les až v roce 1992. Hospodaření se nelišilo od běžného pasečného lesa a preferovanou dřevinou zde byla borovice lesní, jejíž masivní výsadba ve 20. letech minulého století přešla doslova v jakousi mánii. Tím ovšem nechceme kritizovat předešlé hospodáře, neboť les plnil především funkci blízkého zdroje dřeva pro potřeby obce a stavebnictví.

Trvalá udržitelnost singulárních lesů je i dnes financována především prodejem dřevní hmoty z vlastních zdrojů, ale převládat budou funkce mimoprodukční (půdo-ochranná, vodohospodářská, rekreační), a tak by se na chodu udržitelnosti měli podílet i veřejné zdroje, neboť lesy veřejnost hojně využívá, a to celých 24 hodin, což je ve světě unikát, kterého bychom si měli vážit. V dnešní době jsou lesy singuláru postiženy periodou sucha a následně sekundárně kůrovcovou kalamitou, která postihuje všechny jehličnany. Dříve preferovaná výsadba borovice na těchto živinami

BÍLOVICKÝ SINGULÁR

bohatých stanovištích usychá, jelikož nevytváří svůj typický kůlový kořen, a tudíž není schopna dosáhnout k hladině spodní vody. Kritický úbytek vody můžeme pozorovat také v korunách listnatých dřevin, kdy dochází k prosychání, tzv. defoliaci a následnému zavlčování, což je stav, kdy listová plocha se redukuje pouze na okolí kmene. Veřejnost vnímá úbytek vzrostlých stromů negativně, ale tento stav je pouze dočasný, neboť většina singulárního lesa se navrací k původní dřevinné skladbě, kterou tvoří dub, třešeň, habr, lípa, babyka. Jehličnaté dřeviny jako borovice a modřín nebudou vytvářet monokultury, ale stanou se přirozenou součástí stabilního lesa. V předchozích třech letech došlo v porostech singulárního lesa k maximálnímu využití přirozené obnovy s cílem nevytvářet holiny, které můžeme vidět v apokalyptických záběrech ve sdělovacích prostředcích. Změna struktury lesa je pro některé občany ovšem natolik razantní, že se obracejí na kontrolní orgány, co se to vlastně děje? Následné kontroly však potvrdily hospodaření v rámci zákona. Stav lesa odpovídá dnešnímu vývoji a těžba dřeva je i přes vysoký podíl nahodilé těžby únosná. Ekonomika bude v následujících letech bez výnosů a z rezervních fondů se bude sanovat odtěžení nebezpečných stromů. Výnos z těžby dřeva byl vždy problematický, a to z důvodu nezájmu o borové dřevo, které si nese handicap z válečného období (střepiny, které brání řezání na prkna), a tak na první pohled vzrostlé kmeny s vysokou hodnotou spadají do sortimentu „palivo". Je třeba si připustit, že lesy v bílovickém singuláru se změní na smíšený les složený z velkého množství druhů, které mnozí nepovažují za plnohodnotné stromy a mnohdy jsou označovány nelichotivým názvem „plevelné", ale v lesním společenství mají tyto druhy pro rozvoj lesa nezastupitelný význam. Mezi nejznámější můžeme zařadit třešeň, habr, vrbu, osiku, břízu a nesmíme také opomenout keře, jako jsou dřín, kalina nebo ptačí zob. V následujících letech bude takto obhospodařovaný les více neprostupný, ale zato odolný proti vzniku větrných kalamit a velkoplošných holin. Pokud by se veřejnost chtěla více seznámit s hospodařením v lese a procesy, které ve stabilním a pestrém lese působí, je pro tento účel nově zřízena na ŠLP Masarykův les Křtiny „pěšina Karla Morávka" v Soběšicích.

Bílovický singulár nad Melatínem, z Kozlíkovy ulice. Foto Martin Šerrák

Část Singulárního lesa, pohled z Kozlíkovy ulice. Foto Martin Šerák

Každé nenadálé změny vždy vedou k zamyšlení, ale příroda nám ukazuje sama kudy chce jít, a pokud se budeme pozorně dívat a brát nemnoho pro svoji spotřebu, budeme odměněni její krásou.

Správa singulárního lesa

ING. IVO BŘEZINA

Z NOCI KOSTELŮ

v Bílovicích nad Svitavou konané 12. 6. 2020

Stěžejní program Noci kostelů byl věnován výstavě bílovické malířky paní Jany Ondrušové-Wünschové.

Část bílovického kostela se proměnila na nádhernou výstavní síň. Výstavu zahájil pan farář Pavel Lazárek a celá vernisáž byla velmi příjemně provázena varhanními preludacemi. Tato výstava byla již třicátou třetí samostatnou výstavou autorky. Bylo zde vystaveno dvacet obrazů, grafické listy, ex libris a ilustrace dětských knih. Mimo to také fotografie z větších realizací a výtvarných prací v architektuře. Vystavená díla byla převážně duchovního charakteru.

Jana Ondrušová-Wünschová a RNDr. Taťána Součková na výstavě, foto archiv Pavla Lazárka

Zahájení výstavy Jany Ondrušové-Wünschové panem farářem Pavlem Lazárkem, foto z archivu Pavla Lazárka

Jemné niterně hluboké obrazy se myšlenkově doplňovaly a souzněly s křehkými grafikami a poetickými ilustracemi dětských knih. Na ex libris bylo mnoho dotazů, na které autorka na výstavě často odpovídala. Rádi přiblížíme i vám čtenářům, co tedy ex libris (volně do češtiny přeloženo jako „z knih") znamená. Jsou to malé grafické lístky, které vznikly ve středověké Evropě k označení vlastnictví tehdy cenného knižního majetku šlechtických rodů a církevních institucí. S nadsázkou lze říci, že jde o jakýsi erb daného rodu namalovaný do knih s tím, že navíc obsahovaly i typické označení a charakteristiky rodu.

Dokonce i v novověku se na vnitřní strany knižních desek vlepovaly malé grafiky s obrazovou charakteristikou majitele a jeho jménem. V nynější době slouží spíše jako sběratelský a výměnný umělecký artikl. Po celém světě jsou pořádány mezinárodní výstavy ex libris, kterých se paní Jana Ondrušová-Wünschová úspěšně zúčastňuje. O tom svědčí množství ocenění, které získala u výstavních porot.

Moto autorky: „Věřím, že každé umělecké dílo je otiskem nitra svého tvůrce. Věřící umělec dává do své tvorby něco z Boží lásky, aniž si to uvědomuje."

Ve své grafické tvorbě se autorka věnuje především litografii – grafické technice vynalezené pražským rodákem Aloisem Senefeldem. Kresba je malována nebo

vyrývána speciálními rydly do litografického kamene, což je solnoferský vápenec, který je posléze leptán a zpracován mistrem tiskařem. Tisky jsou tištěny přímo z kamene. Vznikají tak nádherná a neopakovatelná díla.

Tak jako každý umělec má paní Jana Ondrušová-Wünschová svůj nenapodobitelný rukopis. Pro velký zájem byla výstava v kostele prodloužena do 5. července 2020, až do svátku sv. Cyrila a Metoděje – patronů našeho kostela.

Mnohokrát děkujeme autorce za krásnou výstavu a přejeme jí mnoho dalších krásných děl a úspěšných výstav.

KARLA HRABALOVÁ

JANA ONDRUŠOVÁ -WÜNSCHOVÁ

Narodila se v Brně. Studovala na Střední uměleckoprůmyslové škole v Brně oddělení malby.

Je členkou Unie výtvarných umělců ČR a Sdružení výtvarných umělců moravských. Věnuje se malbě, grafice a ilustraci. Uskutečnila třicet tři samostatných výstav a zúčastnila se sto dvaceti devíti kolektivních výstav včetně těch zahraničních.

Tvoří ex libris a účastní se i mezinárodních přehlídek, kde často získává ocenění. Ilustrovala osmnáct knížek, z toho osm dětských. Pracovala jako propagační výtvarník a působila také jako art terapeut ve fakultní nemocnici. Učila na LŠU a na Slévárenské průmyslové škole obor kreslení. Na gymnáziu Pavla Křížkovského s uměleckou profilací vedla přípravy na talentové zkoušky na architekturu.

Její větší realizace můžete shlédnout např. v podobě nástěnných maleb v Kulturním domě v Adamově, v Sále Tepláren v Brně. Malbu Sv. Trojice můžete vidět na Božích mukách ve Střelicích. Opravený kříž s korpusem Ježíše zde v Bílovicích a např. další její větší obraz v kapli ve Smederově u Klatov. Menší díla, takzvané sbírky, jsou k vidění např. v Galerii města Prahy, Galerii města Polička, Slovenské Galerii Bratislava a Galerii v Břeclavi.

LESNÍ SKŘÍTCI

DALI PIRÁTSKÉ SBOHEM PRÁZDNINÁM A NALODILI SE DO NOVÉHO ŠKOLNÍHO ROKU

O prázdninách se základna Lesních skřítků měnila z loupežnického doupěte na útočiště bylinkových víl a jednorožců či na pirátskou palubu. V září se však vrací dobrodružný letní život do starých kolejí a brankou opět prochází školkoví Skřítci se zájmem o předškolní vzdělávání pod širým nebem.

PRÁZDNINOVÉ HRÁTKY U SKŘÍTKŮ

Lesní klub Lesní skřítci pořádal v zahradě na ulici Palackého od července do srpna sérii přímětských táborů pro děti od 3 do 8 let. Každý týden se měnili dětští účastníci i vedoucí jednotlivých táborů, a dětem byly nabídnuty nové příběhy na prožití, nová témata na prozkoumání, nové zážitky na zapsání do paměti.

Prázdninový běh odstartovali cestovatelé putující i za hranice Bílovic nad Svitavou, za nimi následoval skřítek Heřmánek a víla Bylinka, kteří nechali nakouknout děti do světa léčivek. Z lesa Řáholce se přijel podívat za dětmi loupežník, aby je naučil něco z loupežnického řemesla. Třeba buřt guláš v kotlíku. Bosonožci získali vědomosti, jak přežít v lese, a nové zážitky z bosé chůze. A navíc si vyrobili "bosé" sandálky. Pak přilehlé lesy zalila duha a z letního prachu se zrodili barevní jednorožci. Bájná zvířata vystřídali zoologové, kteří se seznamovali se zvířecí říší z různých úhlů pohledu. Zvěřinec vystřídala hudba a písně, které doprovázely děti při putování po okolí i při hnětení keramické hlíny. Lotrandové a Zubejdy předali táborovou štafetu malým pirátům, aby mohli uzavřít prázdninová dobrodružství na vodě i na souši.

CO NÁS ČEKÉ V NOVÉM ŠKOLNÍM ROCE 2020–2021

Zájem o předškolní vzdělávání v duchu lesní pedagogiky přetrvává, a tak Skřítci po prázdninách vplouvají do dalšího školního roku. Bude to jejich devátá sezóna v Bílovicích nad Svitavou. Noví i služebně starší Skřítkové se napojí na rytmus roku, propojí se s přírodou a začnou pozorovat svět kolem sebe a učit se novým znalostem a dovednostem. Pomáhat jim budou průvodci zaměření na předškolní vzdělávání. "S potěšením můžeme říci, že i v tomto školním roce budou součástí týmu průvodců také muži, kteří dokonale doplňují ženskou péči svých kolegyň o mužský pohled na svět. Mezi dětmi jsou velmi oblíbení." říká Martina Hoffmanová, členka Rady lesního klubu.

HRA POD ŠIRÝM NEBEM ZA KAŽDÉHO POČASÍ

A co Lesní klub Lesní skřítci nabízí? Plnohodnotné celodenní předškolní vzdělávání pro děti od 3 do 7 let, 5 dní v týdnu, s respektujícím přístupem. Děti z Lesních skřítků tráví svůj čas zejména venku – na zahradě, v okolních lesích, na lukách nebo u jezírka či studánky. Za slunečného i sychravého počasí, ve sněhu i bahýnku. Program je zpestřen exkurzemi a výlety mimo Bílovice. K odpočinku slouží zázemí zděné budovy na Palackého 181.

Chcete-li o nás vědět více, podívejte se na www.lesniskritci.cz nebo sledujte naši facebookovou stránku Lesní klub Lesní skřítci.

KRÁSNÉ POZDNÍ LÉTO PŘEJÍ LESNÍ BÍLOVICE Z.S.

DEN NA TÁBOŘE MANERE
KDO OVLÁDNE OSTROV TOKORIKI?

Náš letošní stanový tábor se uskutečnil prvních 15 dnů v měsíci srpnu na louce nedaleko od obce Sklené nad Oslavou. Okolní krajina se v naší fantazii proměnila na ostrov Tokoriki. Zde se sešli starší z kmene ChabogaMogo, aby společně vybrali nový vůdčí kmen, kterému by mohli předat vládu nad ostrovem. Tento kmen musel obstát v řadě zkoušek, prokázat své kvality jako sílu, rychlost, bystrost, moudrost a v neposlední řadě musel mít i dostatek majetku pro zabezpečení života celého ostrova.

Rada starších vybírala z pěti domorodých kmenů (Ogakor, Jacaré, Samburu, Ulong a Pagong), do kterých byli rozděleni účastníci tábora. Starší přicházeli každý den a pověřovali své budoucí nástupce různými úkoly a zkouškami. Kmen, který neobstál, byl večer pozván na kmenovou radu, kde si ze svých řad vybral tajným hlasováním člena, který následující den dostal samostatný úkol. Pokud ho přijal a splnil, kmenu byla zkouška uznána jako splněná. Všichni tedy museli spolupracovat nejen ve svém kmenu, ale umět se i spolehnout sami na sebe, přijmout zodpovědnost a nakonec i spolupracovat se svými soupeři. Poslední noc pak na závěrečném táborovém ohni byla vítěznému kmenu slavnostně předána vláda nad ostrovem. A jak vypadal typický den na táboře?

Je několik minut po půlnoci. Všude ticho. Začíná dvanáctý den tábora. Do tmy najednou zaznělo zaskřípění dvířek podsadového stanu. To vedoucí dne (i noci), kterému na táboře nikdo neřekne jinak než „védéčko", budí první dvojici táborníků na noční hlídku. Chvíli počká, až se táborníci vysoukají ze svých spacáků a opustí stan, předá jim strážní píšťalku a jde si po dalším rušném táborovém dni lehnout. Hlídka si dnes své služby užívá. Je teplo, v hangáru kuchyně je pro ně připraveno občerstvení a na jasném nočním nebi může pozorovat hvězdy, které v blízkosti přesvětleného města už dnes nevidíme. Nad hlavou se vznáší souhvězdí Labutě, její nejjasnější hvězda Deneb spolu s Altairem z Orla a Vegou z Lyry tvoří letní trojúhelník. Také jsou vidět u jižního obzoru planety Jupiter a Saturn a na východě Mars – to se takto poštěstí málokdy.

Vaření na ohni, foto Manere

Vstává se v osm hodin letního času. Po nezbytné rozcvičce, úklidu stanů a ranní hygieně je snídaně – dnes to je vánočka a kakao. Na ranním nástupu se všichni dozvídají dnešní program. První dopolední činností je praktické vaření, které probíhá na louce na šesti stanovištích. Vaření v kotlíku nad ohněm je běžná rutina, zajímavější jsou ostatní způsoby. Rybičky po vlastnoručním vykuchání se pečou na roštu nad žhavými uhlíky. Na rozpálených kamenech pečeme placky z mouky, v horkém popelu pak brambory. S trochou obav pak umísťujeme do vykopané jámy horké kameny a uhlíky a v zelených listech zabalené plátky vepřového masa, abychom je po jejich zahrabání zalili vodou. Pan Seton, podle kterého se tento způsob vaření jmenuje, by byl, jak zjišťujeme o dvě hodinu později, s výsledkem spokojen. Nakonec vaříme nad ohněm vodu v zavěšených papírových krabičkách, které se, k našemu překvapení, ohněm nespálí.

Po svačině jdeme naplnit pokyn z táborového lexikonu, který každý táborník dostal měsíc před odjezdem: „neberte si zbytečně mnoho věcí, vždyť místo patnácti párů ponožek stačí páry tři a k tomu kousek mýdla Jelen". Ano, je tady táborové praní. Po názorné Terousově instruktáži se do toho dáváme s vervou, o čemž pak svědčí plné šňůry ponožek, triček a jiných textilních kousků a také nedostatek prádelních kolíků.

K obědu táborový kuchař Renda připravil zeleninovou polévku a pečené vepřové maso s knedlíkem a zelím. Následující odpolední hodinový odpočinek je „klidem před bouří" odpoledního programu. Pět táborových kmenů, ve kterých jsou táborníci rozděleni, je svými rádci odváděno neznámo kam. Členové každého kmene odchází z tábora se zavázanýma očima a ke svému překvapení vzájemně propojeni řetízky s několika uzamčenými zámky. Cestu jim zpestřují rádci, kteří pozdravem „Dobrý den!" předstírají setkání s místním obyvatelem, aby pak celý kmen hlasitě zdravil neexistujícího člověka. Úkolem každého kmene je nalézt klíče a osvobodit se. Což se nakonec všem podaří.

V druhé části odpoledního programu se věnujeme naší oblíbené hře lakrosu. Původně indiánská hra se hraje na louce a cílem hráčů rozdělených do dvou družstev je pomocí lakrosky (připomíná malou raketu na badminton, která má místo výpletu volnou síťku) dopravit míček do soupeřovy branky.

Den končí večerním sněmem. Po úvodním bubnování přichází rada starších, aby vyhlásila výsledky dnešního dne a poslednímu kmenu dala ještě jednu šanci speciálním úkolem. Neodmyslitelnou součástí sněmu je oheň, náš zpěv doprovázený kytarou, čtení kroniky a také Okénko příběhů ze života. Vyprávění skutečných příběhů na dané téma se ke všeobecnému obohacení zúčastňují všichni táborníci i vedoucí. Večerka je ve 22 hodin, unavení mladší táborníci ale většinou uléhají dříve. Dnes je ale pro zájemce večerka trochu později, protože hrajeme naší oblíbenou noční hru „Svíčkovaná". Den končí tichým zpěv večerní ukolébavky. Při něm jsou už všichni táborníci ve svých spacácích. Dobrou noc!

RENÉ RETEK, VEDOUCÍ MANERE, Z.S.

Zapsaný spolek MANERE se celoročně věnuje s dětmi a mládeží aktivitám v přírodě. Členové oddílu se schází ve svých pěti družinách pravidelně jednou týdně, zpravidla jednou měsíčně je družinová nebo oddílová výprava, a to buď jednodenní, nebo na několik dnů. V létě pravidelně pro své členy pořádáme letní tábor. Více informací o nás, včetně kontaktních údajů můžete získat ve veřejně přístupné části našeho webu www.manere.cz.

NOVINKY Z LIŠKY

Liščí doupě se díky koronavirové přestávce mohlo zase o něco více „vyhezkat" a být tak pro děti příjemnějším místem k trávení volného času. Naštěstí jsme toho ještě ve školním roce 2019/2020 mohli na pár kroužkových setkání využít a ve velkém rozjet také příměstské tábory. Těch jsme v letním čase uspořádali celkem 11, a to různých zaměření – od fantasy přes sportovní, technické, rukodělné až po kulinářské. V rámci nich jsme také vyjeli na nejrůznější exkurze a opět prožili nevšední zážitky.

Zároveň bylo léto časem příprav nových i tradičních kroužků na školní rok 2020/2021. Opět vám můžeme nabídnout z více než 20 kroužků různého zaměření a pro různé věkové kategorie. Novinkou jsou letos kurzy angličtiny **Foxy English 1,2** pro děti 6–12 let **(pondělí 13:00–14:00 a 14:00–15:00)**. Nejen v nich se můžete setkat s novou externistkou Katkou, která děti rovněž aktivně nastartuje v kroužku **Kondiční běh (pondělí 15:15–16:45)**. Náš tým už v minulém školním roce obohatila také Bára, kreativní duše, pod jejím vedením bude probíhat **Arťák (čtvrtek 16:00–18:00)**, prostor pro vyjádření kreativity, vyzkoušení nových technik s přesahem do novinek v umění či konzultací svých děl. Schopnost koncentrovat se a protáhnout tělo budou moct účastnící rozvinout na kroužku **Hravá jóga** s Kamčou **(úterý 16:30–17:30)**. A hravá bude rovněž **Tvořivá pastelka** pro naše nejmenší **(úterý 13:00–14:30)**. V novém duchu se nám rozjedou již známé kroužky, a to zaměřením i lektorkami – **Barvínek (pátek 13:00–15:00)**, kde si děti krom nových technik vyzkouší také o svých dílech přemýšlet a **Zašívárna (středa 18:00–20:00)**, která letos bude mít i svůj Instagram a spousta doplňků i vychytávek.

Mimo pravidelnou činnost se jako vždy hrneme do nových akcí, workshopů a přespávaček, sledujte náš web (https://liska.luzanky.cz/) a sociální sítě, aby vám žádná novinka neunikla.

Na bílovickém minigolfu, který bude Liška provozovat, stále pokračují revitalizační práce. Bohužel nám počasí a další zpoždění spolupracujících firem moc nepomáhalo, ale vše je zase na nejlepší cestě. Minigolfový příběh Lišky Bystroušky na vás bude čekat snad již brzy. Těšíte se? My moc!

Příjemné školní dny dětem i rodičům přeje za liščí tým

DAGMAR VOLNOHRADSKÁ

ČTENÁŘSKÉ OKÉNKO

Vážení čtenáři, čekají vás nové knihy. Německá sága Carmen Kornové **Dcery nové doby** a **Konec starých časů**, Elton John se představí v autobiografii **Já**. Určitě se vám bude líbit i populárně naučná publikace Yuvala Noaha Harariho **Sapiens** o dějinách civilizace. Děti si mohou přečíst dvě nové knihy Davida Williamse **Ledová obluda** a **Dědečkův velký útěk**.

Od 1. září 2020 začíná soutěž **Jižní Morava čte**, na téma **„Svět v obrazech"**. Děti od mateřské školky až po žáky 9. tříd, včetně nižších ročníků víceletých gymnázií, se mohou přihlásit do kategorií (literární, výtvarné nebo volné tvorby) a zvolit si literární útvar (povídky, příběhy, eseje nebo básničky, výtvarná či audiovizuální díla). Bližší informace najdete na **www.knihovnabilovice.cz** nebo přímo v bílovické knihovně. Termín pro odevzdání prací je **30. října 2020**. Vítěz každé kategorie postupuje do krajského kola se slavnostním programem v divadle Polárka a v Planetáriu.

V rámci soutěže **Jižní Morava čte** vás (děti, rodiče, prarodiče, učitele…) srdečně zvu na setkání s malířem, autorem komiksů, ilustrátorem a spisovatelem **Pavlem Čechem**. Beseda proběhne **23. září 2020** v 17 hodin v knihovně.

Také zvu všechny zájemce o historii **brněnského podzemí** na přednášky v podání Ing. Aleše Svobody. Termín prvního setkání je 1. 9. 2020 na téma Klášter Minoritů. Jako obvykle v základní škole v 17 hodin. Pokračování 29. 9. a 27. 10. 2020. Nenechte si tyto zajímavé programy ujít!

Přeji vám krásné dlouhé babí léto.

MARIE NEDOPILOVÁ

ROZLOUČENÍ A NOVÁ KOORDINÁTORKA

RC ŽIRAFA

Jako by to bylo včera. A přitom je to už 11 let. Na místo koordinátorky mateřského centra Žirafa jsem nastoupila v srpnu 2009 hned po rodičovské dovolené. Plná elánu a s hlavou překypující (někdy až nereálně idealistickými) nápady. Žirafu jsem znala už z dřívějška díky kroužkům, které jsem navštěvovala s dcerou, a občas jsem se v ní angažovala jako dobrovolník. Že v ní ale jednou budu pracovat dlouhých 11 let, mě ani ve snu nenapadlo. Původně pro mě měla být práce koordinátorky spíš jen smysluplným intermezzem před dalším těhotenstvím. To se však bohužel nekonalo a mým druhým „dítětem" se stala tak trochu nečekaně Žirafa. A to dítětem se vším všudy! Které přináší spoustu štěstí a radosti, ale občas umí i pěkně potrápit a unavit.

Když se ohlédnu za svými žirafími začátky, dodnes velmi ráda vzpomínám na své první „nadřízené", kterými byly členky rady tehdejšího občanského sdružení Žirafa ve složení Monika Nilašová, Dáša Jankovská a Kristina Dostálová Makovská. Tyto zkušené „šéfové" mě při vstupu do Žirafy velmi citlivě usměrňovaly, nejednou mi přispěly dobrou radou, motivovaly mě svým střízlivým úsudkem a oceňovala jsem jejich nadhled i pochopení.

Zároveň jsem vnímala silnou důvěru, díky níž mi poskytovaly velkou volnost při realizaci nejrůznějších vlastních nápadů, což mi velmi pomohlo i do dalších let. V průběhu času se ve vedení Žirafy vystřídala řada dalších skvělých žen, které mě oslovily a obohatily každá svým vlastním způsobem. Ať už to byla Lucka Loulová, Klára Hanáková Makovská, Bára Borůvková, Hanka Klimentová nebo Ivča Novotná, Soňa Konečná a Petra Kuhejdová Halířová, které stojí ve vedení Žirafy dnes. Při vyslovení těchto jmen se mi nejen vybaví nezapomenutelné vzpomínky na různá žirafí období, ale všem těmto ženám patří hlavně obrovský dík za to, že na svá bedra vzaly velký díl odpovědnosti, díky níž Žirafa v Bílovicích funguje.

Postupem času, jak Žirafa rostla, přibývalo v ní stále více práce i administrativních povinností a euforii prvotních let střídala občas únava. Každá vydařená akce a hlavně spokojenost a dobré ohlasy návštěvníků však dokázaly vnést znovu radost i potřebnou dávku energie do další práce. A tím i vyvážit vynaložené úsilí, které Žirafa při svém „růstu" vyžadovala. Přišly však i chvíle, kdy jsem se o Žirafu bála. A to v době, kdy ubývalo dobrovolníků a Žirafa doslova chřadla. Nakonec však na svých dlouhých nohách dokázala zdárně ustát i toto vratké období. Postupně znovu sílila a z mateřského centra se dokonce stala centrem rodinným, které nabízí programy nejen rodičům s malými dětmi, ale i široké veřejnosti. Dnes je Žirafa opět ve skvělé kondici, sídlí v krásných nových prostorách a já jí z celého srdce přeji, aby nadále vzkvétala a mohla svým návštěvníkům přinášet radost ještě spoustu dalších let.

Tento trochu nostalgický článek píšu proto, že se s Žirafou loučím. V poslední době jsem cítila, že je načase posunout se profesně dál a uvolnit místo v rodinném centru někomu mladšímu, kdo do něj vnese opět svěží vítr i novou dávku energie a neotřelých nápadů. Proto jsem ráda, že mě na místě koordinátorky od září střídá Zuzka Křížová – mladá maminka plná elánu, který je v Žirafě tolik potřebný. Předávám tedy Zuzce pomyslný štafetový kolík a přeji jí na jejím „žirafím úseku" hodně sil i ať je pro ni nová „dráha" plná radosti a naplnění.

Na závěr bych chtěla říct Žirafě „DĚKUJI". Nejen za to, že jsem se naučila spoustu věcí, ale děkuji hlavně za neuvěřitelné množství skvělých lidí, které jsem díky ní měla možnost poznat. Ať už jde o vynikající lektory, úžasné dobrovolníky, milé návštěvníky i vstřícné spolupracovníky z různých organizací, se kterými jsem přicházela do kontaktu. Jmenovat nebudu. Výčet by byl za ty roky opravdu dlouhý a nerada bych na někoho zapomněla. Možná postačí, když napíšu, že si všech těchto vztahů velmi vážím. Obzvláště pak těch, které během let přerostly až v přátelství.

Přestože v Žirafě končím, pevně doufám, že navázané vztahy přetrvají a že se s řadou z vás budu potkávat i nadále… třeba v bílovické knihovně, kam od září nastupuji na místo knihovnice. Těším se na viděnou!

ŠÁRKA KUČEROVÁ

NA KOLE OKOLÍM BÍLOVIC

Myší dírou do Útěchova a zpátky po Vojance nebo Melatínem

Kudy-kam: Z Bílovic po oficiální cyklotrase číslo pět podél řeky směr Adamov. Pokud chcete jet bezpečněji, zvláště s dětmi, tak je dobré použít stezku (pak cestu) po pravém břehu řeky podél železniční trati. Po dvou kilometrech dojedete k památníku pěti letců Československé armády, kde je na levé straně podjezd pod železniční tratí do „soutěsky" nazvané Myší díra. Za ní začíná Gangloffova cesta, která je dobře sjízdná na téměř všech typech kol, kromě silničních speciálů. Cesta vás dovede na okraj Útěchova a ulicí Boří až na hlavní silnici, kde vede několik turistických značek (červená, modrá a zelená). Zelená značka tvoří cestu nazvanou Brněnská podkova a dovede vás až na lesní cestu Vojanka. Ta vede přes palouk U luže až na Polanku. Druhá mírně delší trasa vede přes palouk U Buku se dvěma studánkami (odtud žlutá turistická značka) údolím Melatín na konec Husovy ulice.

Délka trasy: 12,1 km nebo 13 km

Náročnost: střední, většina typů kol (nevhodná pro silniční kola)

Zajímavosti: splav na Svitavě, památník letců, Myší díra, studánky

Myší dírou vede široká cesta.

Z Polanky po Kaštánek trailu až do Myší díry a zpátky podél řeky, případně Praskavicí na Kaštánek trail

Kudy-kam: Bílovice na Sv., z konce ulice Nad tratí (Polanka) na „lesní" cestu (ičku), po ní cca 400 m a zatáčet doprava přes počátek potoka v Anenském údolí (po chvíli se připojuje cestička zleva shora), stále dál po tzv. singletrailu přes údolí Praskavice. Je dobré napojení shora (od Luže) i zdola (od řeky), přes další údolí, přes Strouhalův žlíbek až na Gangloffovu cestu (pozor od Strouhalova žlíbku po Gangloffovu cestu vede trail v PR Malužín). Po cestě dolů „soutěskou" Myší díra k řece (kousek od Myší díry je památník letců ČSA) a podél Svitavy až k návsi (k Obecní hospodě, železničním podjezdem).

Délka trasy: 7,4 km (přes Polanku)

Náročnost: vyšší (úzká a členitá cestička trailu), nevhodná pro silniční kola

Zajímavosti: technická trať, málo frekventovaná trasa přírodou (občas výhled do údolí), Myší díra (PR Malužín), památník letců ČSA, řeka a splav

Výjezd z Myší díry k řece Svitavě

Cesty na/přes Kopaniny (Nad Klajdovkou), Spálenisko, Ochoz u Brna

Kudy-kam: Od sokolovny na Kopaniny (Nad Klajdovkou) a do Ochoze u Brna.

Cyklisty oblíbenou trasou je Červená lesní cesta vedoucí od tenisových kurtů na Kopaniny, kde se můžete připojit na samostatně popsanou cyklotrasu Nad Klajdovkou, kterou zbudoval DSO Časnýř v roce 2009. Jsou dvě základní možnosti jak dojet k Resslově hájovně – po Červené lesní cestě vedoucí rovně kolem studánky a kolem malé vodní nádrže, nebo po tzv. Vyhlídkové lesní cestě odbočující po mostě pod vodní retenční nádrží. Z Vyhlídkové lesní cesty je výhled na řeku a na Bílovice a částečně i na Obřany. Od Resslovy hájovny je možné jet po zpevněné cestě nebo na krosovém či horském kole po zelené značce. Turistická či cyklokrosová možnost je ještě jedna, a to odbočit doleva na lesní cestu (cestičku) za zatáčkou pod hájovnou, která vede poměrně strmě do kopce. Přivede vás až na cyklotrasu č. 5134 Nad Klajdovkou, která vede od Velké Klajdovky až téměř

do Ochoze. Na trasu se napojují cesty/cestičky z různých směrů (od Spáleniska, od Resslovy hájenky, z Mariánského údolí, …).

Kromě dále popsaných tras je možné z Kopanin pokračovat po lesní cestě Šumbera nad Maloměřické nádraží a odtud po lávce nad nádražím na dálkovou cyklotrasu č. 5 podél Svitavy. Z cesty Šumbera jsou na několika místech krásné výhledy do údolí a na Brno. Také je možné odbočit dolů k ruinám Obřanského hradu nebo nahoru na vrchol Šumbera, a také pomník S. K. Neumanna.

Délka trasy: na Kopaniny 4 km + cyklotrasa Velká Klajdovka 6,3 km

Náročnost: nízká

Zajímavosti: dvě hájenky, studánky, památník S. K. Neumanna, Šumbera, Obřanský hrad, krásné výhledy, …

Na Kopaniny, kolem Spáleniska (archivu) do údolí Ušákova a k hájence

Kudy-kam: Bílovice nad Sv., sokolovna – lesní cesta Červená kolem hájenek Lišky Bystroušky a Resslovy, studánky cestou (L. Janáčka nad první hájenkou, S. Lolka na zelené značce pod druhou hájenkou) – rozcestí Kopaniny (cyklotrasa 5134) – archiv Bezpečnostních složek na Spálenisku – strmější sjezd („seběh") od Spáleniska (archivu) k pramenům Ušákovského potoka – údolí Ušákov – hájenka L. Bystroušky – sokolovna.

Délka trasy: 10,3 km

Náročnost: střední (sjezd ze Spáleniska je technicky náročnější)

Zajímavosti: Kopaniny s blízkými lomy, archiv Bezpečnostních složek (Spálenisko), svižný sjezd od archivu, údolí Ušákovského potoka, dvě hájenky

Na Kopaniny, přes Ochoz a Kaničky do Řícmanic a Ušákovem zpět

Kudy-kam: Sokolovna, Kopaniny (Klajdovka), cestou je odbočka na Spálenisko, Ochoz. V Ochozi u zastávky hostinec (dříve U Votrubů) odbočte doleva na cestu z kopce dolů. Nejdříve je to asfaltová cesta, která přejde na šotolinový povrch u chat, dále podél potoka Časnýře k bývalému kanickému koupališti a kolem něj až na silnici. Po silnici jeďte do Řícmanic až ke koupališti a odbočte na cestu mezi tenisovým kurtem a koupalištěm, pak třetí odbočkou doleva na Hybešovu ul. Na konci ulice odbočte doprava do lesa, zpevněná cesta zatáčí doleva. Na další křižovatce cest můžete jet buď rovně (horší povrch) po pravém břehu potoka nebo se jet vlevo po zpevněné cestě kolem studánky Pro Silva. Cesty se spojí u mostu přes potok a dojedete k hájence Lišky Bystroušky a doprava k sokolovně.

Délka trasy: 15 km

Začátek Rossenauerovy cesty

Náročnost: střední (kopcovitý profil), nevhodná pro silniční kola

Zajímavosti: Kopaniny s blízkými lomy, archiv Bezpečnostních složek (Spálenisko), dvě hájenky, studánky

Rossenauerovou cestou pod Babice a různými cestami zpátky

Kudy-kam: Z návsi vyjeďte na stezku podél železnice směr Adamov a jeďte až na silnici, za mostem odbočte na Rossenauerovu cestu. Projedete nad Babickým nádražím až na rozcestí Žilůveckého potoka, kde je možnost odbočit na modrou značku k Řícmanickému arboretu (horská/krosová kola a pěšky), jinak pokračujte Rossenauerovou cestou až na silnici.

Možná pokračování trasy:

» Po silnici přes Babice nad Svitavou, pod kostelem doleva na červenou turistickou značku a po Cestě S. K. Neumanna až na silniční křižovatku pod Křtinami a zpátky do Bílovic přes Adamov.

Délka trasy: 29 km

Zajímavosti: památník letců, výhledy na údolí Svitavy, jeskyně Výpůstek a Býčí skála, Světelský oltář v kostele sv. Barbory v Adamově

» Kousek po silnici směr Kanice, odbočit doprava na lesní cestu Brněnka a po ní kolem Řícmanického arboreta až ke křížku na křižovatce cest. Lepší je sjet doleva dolů na silnici do Bílovic, protože červená značka vede po schodech na Fügnerovo nábřeží.

Délka trasy: 12,3 km

Zajímavosti: památník letců, výhledy na údolí Svitavy, Řícmanické arboretum, jezdecký areál (koně)

» Po silnici přes Kanice a Řícmanice až do Bílovic nad Svitavou.

Délka trasy: 12,9 km

Zajímavosti: památník letců, výhledy na údolí Svitavy, koupaliště v Řícmanicích

Náročnost všech tří variant: střední (kopcovitá), min. první část je nevhodná pro silniční kola

MARTIN ŠERÁK

ZÍSKEJTE **VYŠŠÍ DŮCHOD** OD STÁTU

ZAMĚSTNANEC

Odstraněním nejčastějších chyb a optimalizací sociálního pojištění můžete získat až o 10% vyšší důchod od státu.

PODNIKÁNÍ

Provozujete podnikání a odvádíte více jak 3 628 Kč/měsíc na sociálním pojištění? V tomto případě přicházíte až o 74% procent těchto odvodů.

OSVČ NEBO s.r.o.

Už jste si spočítali jestli je pro Vás výhodnější provozovat podnikání jako OSVČ nebo s.r.o.?

ČeskáPenze

Vladimír Jurka

www.ceskapenze.cz | tel.: **606 095 609** | vladimír.jurka@freedomfs.cz

Prémiová lékařská péče od hlavy až k patě

- 40+ lékařských specializací
- zajištění léčby osobním koordinátorem
- lékař i dokumentace v aplikaci myCANADIAN

Máte zájem o špičkovou péči?
Začněte na canadian.cz.

CANADIAN MEDICAL

Health. The greatest wealth.